

ÉLETTÜNK

XXII. évf. 2. szám (22. Jahrg. Nr. 2.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1990 február

P. DR. VASS GYÖRGY SJ:

1989: Egy történelmi „pillanat”

Egy nép ha történelme nincs, nincs ami megváltja az időtől. Mert a történelem időtlen pillanatok szövevénye.
(T.S. Eliot, Little Gidding, Vas István fordítása.)

Ebben az évben, a kilencvenes évek elején, még mindig bennünk remeg az elmúlt év földrengése. Mert az 1989-es év a kelet-közép-európai országok pillanata volt a feltarthatatlanul lepergő idő homokóráján. Határok nyíltak, rendszerek foszlottak ronggyá, százezres tömegek dacoltak a halállal Prága, Lipcse és Bukarest utcáin, hogy a megmaradtak megéljék az áldozatok álmát.

Ilyen pillanatokra gondolt T. S. Eliot, az angol filozófus-költő. Pillanatokra, amelyeknek bár meg tudjuk határozni dátumát, jelentőségük a történelem időtlen egységébe fonódik. Nem árt, ha Eliot fenti mondatán egy kicsit elgondolkozunk.

Az idő folyama a múltból a jelen perkein át az ismeretlen jövőbe még nem történelem. A szellemtudományok is különbséget tesznek e két szempont között. Németül „Historie”-ről és „Geschichte”-ről beszélünk. Létünk minden megnyilatkozása az időben folyik: a betű, amit ebben a percben leírtam — immár a múlté. Azt is tapasztaljuk, hogy egyes emberek, sőt minden különböző létező másképp viszonyul az idő órájának ketyegéséhez. Más az idő érzékelése, mint karóránk mutatójának könyörtelen előrehaladása. Az idő folyamata feltarthatatlan. De ahogy kiki megéli az időt, ott kezdődik a történelem.

Ha Benda Kálmán Magyarország törté-

MÁRTON ÁRON BOLDOGGÁAVATÁSAÉRT

Márton Áron, a már életében legendás hírre emelkedett gyulafehérvári püspök boldoggáavatási perének posztulátorává Szőke János szalézi atyát, az „Életünk” főszerkesztőjét nevezték ki. Szőke atya, aki a Königsteinben székelő „Kirche in Not” nevű nemzetközi katolikus segítségnyújtó szervezet elnöke is, 1988-ban adta ki Márton Áronról szóló könyvét, ilymódon is igazolva, hogy a nagy erdélyi püspök boldoggáavatásának ügye méltó kezekbe került.

*

Ehhez a jelentéshez Szőke János atya még az alábbiakat is hozzáfűzte:

Dr. Jakab Antal gyulafehérvári püspök megbízott Márton Áron boldoggáavatásának posztulátori feladatával. Mivel őt hosszú időn át személyesen is jól ismertem, 1988-ban kiadtam életrajzát. Talán ez volt az ok, hogy ezt a számomra mindennél értékesebb megbízást kaptam. Több mint két esztendeje elvállaltam Mindszenty bíboros boldoggáavatásának posztulátori feladatát is. Felelős, kényes és igényes megbízás. Imádkozunk a két főpap boldoggáavatásáért. Tudjuk, hogy a csodás imameghallgatások milyen fontos feltételei a boldoggáavatásnak.

nelmi kronológiáját lapozgatom, csak az egyes eseményeket tudom az időben elhelyezni. A történelmet én olvasom ki a dátumok száraz sorai mögül. Azaz nem is én, hanem mindaz a tapasztalat, azok az ismeretek, sőt érzések, amelyeket az olvasónak a betűk és évszámok feltárnak. Egyes események dátumai megállítják szemeimet és úgy érzem, hogy ezeknél összesűrűsödik az idő. Az

nünk abból, amit ezalatt megéltünk és tanultunk. Egy nép, ha történelme nincs, nincs ami megváltja az időtől — mondja Eliot. És az a keserves negyvenöt év is a mi történelmünkhez tartozik. Valamilyen módon örökségünké, vagy talán éppen hagyományunkká vált a múlt: nem kezdhetünk újra mindent ott, ami 1945-től kezdve abbamaradt. A megváltás nem feledtet el korábbi életünk visszasságát,

ERDÉLYI JÓZSEF (1896–1978):

Ima*

*En Istenem, én Istenem,
te tudod, hogy mi lesz velem.
Amit akarsz, javamra van,
csak tereád bízom magam.*

*Reád bízom én dolgomat,
minden búmat, bánatomat,
én Istenem, édesapám,
jó napom és jó éjszakám.*

*Szívembe térsz és szívemet
szorongatni nem engeded,
elmémbe térsz és ott ragyogsz,
szemembe ülsz és mosolyogsz.
1950 ?*

* A költő, börtönben írt, kéziratban ránk maradt verse. Nyomtatásban itt jelenik meg először.

*En jó estém, jó reggelem,
nyugton-kelten te vagy velem;
akárhová, a te kezéd
engem mindig jóra vezet.*

*Mit kérjek én? Te jól tudod,
mi kell nekem, meg is adod,
tőlem soha semmit sem kérsz,
ha szólítlak, szívembe térsz.*

időnek nemcsak mennyisége, hanem minősége is van. Valami, ami az elmúlt időben meghatározható, ma is jelentőséggel bír. Sőt több: egy esemény összefoglalja, érthetővé teszi az előtte lezárlakat, vagy éppen befolyásolja a jövőbe siető jelent.

A biblia szerzői is ehhez hasonló tapasztalatokkal rendelkezettek, amikor egyszerűen a kronos múló idejéről írnak vagy, más szót használva, az idők „teljességéről” a kairos-ról beszélnek. Egyes dátumok az időben hordozzák a történelmet. Ezeknek szövedéke írja, megismeri görbe betűkkel, világunk, társdalmaink és gyermekeink szívébe azt a múltat, amelynek örökségén lépünk a még ismeretlen jövőbe. Igaza van Kirkegaardnak, a dán teológusnak, amikor ezeket az időket „pillanatok” nevezi, ami megváltja az idő kegyetlen folyamát.

A múlt év végén ilyen pillanatokat éltek meg különösen azok, akiknek szíve még félig-meddig ott dobog a Duna-Tisza táján. Ha csak kívülről, közömbösen hallgatjuk a híreket, vagy nézzük a képernyőt, — az eseményeket már elnyelte volna az idő, vagy megemészti a múlt és mára napirendre térhettünk volna. De mindannyian tudjuk, hogy ez nem így van. A háború utáni idők vajdó eseményei találták meg a történelmi pillanatot időtlen idejét: a múlt idő tapasztalatait megváltották a történelem időtlen pillanatait, hogy ezeknek maradandó tudatában írjuk történelmünk következő fejezetét. Ezek a felejtethetetlen események nem törlik el az elmúlt negyvenöt év vajdását. Egy percet sem szabad elfelejt-

hanem felemeli abba az újba, amit nemcsak elszenvedünk, hanem feladtunk is. A jövő történelmének szövevényébe bele kell mentenünk mindent a múltból, legyen az rossz vagy jó, szenvedés vagy üdvös tanulság, kellemetlen, vagy kellemes élmény. Mert az előttünk álló ismeretlen Pillanat, ami még jön, múltunknak ezeken az eseményein épül.

1989 végén zártuk le és nyitottuk újra történelmünk következő fejezetét.

A keresztény kérdése jogos: vajon nem ezekben a pillanatokban szövődik bele profán történelmünk eseményeibe az isteni üdvörténelem? Nem ezekben, vagy éppen ezek által irányítja Isten gondviselő szeretetével a világ sorsát? Nem ezekben váltja meg azt az időt, még ha részlegesen is, ami ide vezetett? Nem a magyar határok vasfüggönyénél, Lipcse, Prága, Temesvár és Bukarest utcáin járt velünk az az Úr, aki nemcsak a távol és közelmúltak ismeri valódi értelmét, hanem annak a végső pillanatok is, ami megváltja múlt időnknek összes szép vagy terhes emlékét? Az igazi csoda ott lesz valójában történelem, ahol ezekre a kérdésekre hálaadó igennel tudunk válaszolni. Mert a végső üdvösségek ezeknek a „pillanatoknak” résein pillantunk örök Jövönkbe. 1989 végén hitünkben mintegy előre vetítve láttuk egy pillanatra földi létünk örök üdvösségét.

Volt egyszer egy Simon nevű aggasztán, aki ölelő karjaiban tartott egy még ismeretlen kisdédet. Az ő hitét örököltette meg Lukács evangéliuma: „Most bocsásd el szolgádat Uram, mert láttam üdvösségedet”.

Vasárnapi gondolatok

AZ ÉVKÖZI 7. VASÁRNAPRA
(február 18)

Ha valaki megüti jobb arcodat, tartsd oda a másikat is”. (Mt 5,39b)

Valami rettenetesen nehezre kíván tőlünk Jézus. A pofon mindig — ma különösen — a személyiséget mélyen megalázó, igazságtalan büntetés vagy felülről lefelé szóló tett. Minden idegszállunk tiltakozik e megaláztatás ellen. Egész valónk bosszúért kiált — legalábbis megtorlásért. Önvédelem is van benne: a viszonzás visszaretenti a pofonadót a további pofozkodástól, amelyre passzív viselkedés egyenesen ingerelheti őt. Mégis: erőszak erőszakot szül — nemcsak Isten előtt; ördögi körforgás keletkezik.

Jézus ezt az ördögi körforgást akarja megszakítani a bosszúról és megtorlásról való lemondással. Ez a nehezen viselhető tett a gonoszság forrongó indultainak, teteteinek közepébe jótettet helyez; amely meghozza gyümölcsét — talán — a gonosz embereknél is, de Istennél bizonyosan.

Pofon alatt Jézus mindenfajta igazságtalanságot és megalázást ért — nemcsak kézzel lehet pofont adni. A kérdést számunkra is felteszi Jézus; mit kezdünk életünkben az elszenvedett megalázásokkal?

AZ ÉVKÖZI 8. VASÁRNAPRA
(február 25)

„... vagy az egyiket gyűlöli és a másikat szereti”. (Mt 6,25)

Jézus válaszolja a világ és az Istennek tetsző életű ember) harcát. A világ azt követeli: gyűjts sok pénzt, vagyont, vedd el, amit lehet, akitől csak tudod, ne adj másnak, élj jól, nem baj, ha gonoszság által is...

Ez a kísértés bennünket sem kerül el.

Az Istennek tetsző életet élő embertől Jézus a fentiek ellenkezőjét várja. Ez harcot jelent önmagunkkal, pénzéhségünkkel, vagy hasonló tulajdonságainkkal. A győzelem azonban jutalmat biztosít Istennél. A kérdést: melyik fontosabb, nekünk kell eldöntenünk.

NAGYBÖJT ELSŐ VASÁRNAPJÁRA
(március 4)

„(Megkeresztelkedése után) Jézust a Lélek a pusztába vezette, hogy ott megkísértse az ördög”. (Mt 4,1)

Maga a Szentlélek vezeti Jézust a pusztába. Első próbatétele: kitartani a negyven napos böjt végéig, nap mint nap. Nehéz helyzetbe hozza Isten az Ő szeretett Fiát, nem kíméli a megpróbáltatások sorozatától. Jézus vállalja e helyzetet. Nem úgy, mint mi — általában.

Második próbatétel-sorozat vár Jézusra, amikor megkísérti az ördög. Is-
(Folytatás a 2. oldalon)

PROKOP PÉTER (Róma):

Indulás és cél

Bölcselek lázasan keresnek olyan fix-pontot, amelyből kiindulva felépíthetnek tudományos rendszerüket. A tétel legyen evidens, vita nélküli, magától értetődően kötelező. Ha az első lépés ugyanis hibás, akkor a többi is szemétkosárba való. Kezdő melléfogással az egész felépítmény fabatkát sem ér.

Jézusnak is van induló állomása, ha nem itt szállunk fel, célunkat tévesztettük. Tetteim mozgatóereje a kérdés, mely nélkül valamennyi erőfeszitésem vakra megy. Üresen zakatol a malom.

Mindenki dicsérete a fiút. Boldog lehet vele az apja, bizonyára kedvence. Hajnalban kel. Nem mulaszt félpercet, pedáns az utolsó porcikáig. Az egész ház rendje rajta nyugszik. Ha nem is szeretik, mindenki tiszteli.

Mégis hiányzott belőle valami. Igaz a leglényegesebb. Ablakzalú mögül leselkedett, amikor észrevette atyját és elrühesedett, elbitangolt, lógó orral hazabotorkáló testvérét. Hej! Hogy futottak egymás felé! Elfeketedett az arca, még szemét is eltakarta, látva az ölelkedésüket: elképesztő!

Az volt nem helyettesíthető hibája: hogy nem volt ereje, harmadiknak hozzájuk futni, s velük örvendezni. Igazságérzete miatt? De mit ér az erény, ha jószág hiányzik belőle. Emé üressége miatt elfakul minden kitűnőség.

A „jó” szó jelentését széttagítottuk. Jónak mondjuk a tanuló, mert „bevágja” leckéjét. Pedig csak szorgalmas, és esetleg veri pajtsáit.

A nem hibázó játékos, a hajmeresztő kötéltáncos, a nem személyválogató tanár, a szöveget fején találó szónok nem a jó kategóriába soroztatnak, legfeljebb ügyesek, szellemesek.

Az ügynevezett gyakorló vallásos, aki templomos, rózsafüzérez, el nem marad az áldoztató ráctól, szenteltvízbe mártja kezét, feszület előtt kalapot emel, szó-

val ámulunk rajta, hogy milyen vallásos: még mindig nem jó, ha egyébként goromba, nyers, zsémbes, a kéregetőt elkergeti.

A jószág két ember közötti viszonylat: együttérzés, szánalom, megbecsülés, vonzalom, megbocsátás, irgalom, hogyan bánok koldussal, hát még ellenséggel, a kamasz testvéreivel, szüleivel. A tanító szívesen segít-e? A rendőr nem brutális-e? A kereskedő nem csapja-e be a félvak nénikét?

A jószág nem dresszúra: hogyan ülök a padban, levágtam-e a körömöm, miért látogatom a karom. Hőfőhé-e a gallérom, ne világítson a zoknim sarka. Ó, dehogy. Hanem hogyan traktálom padtársam és riválisom?

Márton Áron rendelte papjainak, hogy így bocsássák el a népet a miséről: „Járjatok békében”. Persze, hogy szép volt a szertartás, belső egyensúlyom helyrebillent, lelki táplálékkal fölülülve megerősödtem, de a küszöbön túl a lényeg: forgolódjatok egymás között egyetértésben!

Jószág nélkül a keresztény olyan mint az operanékes, aki csak énekelni nem tanult meg. Mint a színvak festő. Szónok, aki hebeg, nem ismeri nyelvünket.

Adjuk hát vissza a „jószág” őseredeti értelmét. A gyökét forgassuk tenyerünkön. Jónak tarthatod-e magadat? Csak szíved szerint ítélj! Ez sava, bors, zamata életemnek.

Másod, harmad, huszadrendű, sokszor fölösleges erényekben buzgólkodunk, melyek még csak a tökéletességhez sem tartozóak, esetleg „faksznik”, sőt vadhajtasok: kukoricán térdeles, szöges öv, önkorbácsolások.

Azt az ösztönt fokozd magadban, mert beléd is ojtattott, amely a madár szívében dobog, mikor teli csőrét éhes fiókái felé nyújtja, hogy etesse őket. A Gondviselés megható szimbóluma: fészek, s mi benne történik: fiókák, anyamadár.

Ne higyjünk semmiben, ami jószágellenes. Még ha ügyeinkben hasznot is ígér. Ima a gonosz haláláért, kis család gazdasági előnyökért.

Kínai, bennszülött, ha jó, jobb keresztény keresztvíz nélkül is külsőséges szokások üres pergetőinél.

Tótágast állhatok önmegtadából, ha gyalogútját nem járom békének, jószágunk.

Mennyit harcolt Jézus, bizonygatta: az ember mindennél előbbrevaló. Nem törődött szombattal, a béna, a vak sorsa papok betűinél sietősebb volt neki. Ha ökrödöt nem hagyod kútba fulladni, hogy hagyhatnád segítség nélkül állatnál több felebarátod.

A szeretet gyakorlásában nem akadályozhat semmiféle törvény, akárki találta ki légyen, akárki idomította bele szabályul rabul ejtett követőibe.

Szeretünk takarozni Istennel: jaj, nem érek rá, misére rohanok, kezdődik imám, ne háborgass, szilenciumot tartok, ne zavarod a lelki csendem. Farizeus mentalitás. Szombaton sem hagyhatod a fuldoklót, a hozzád menekvőt, nem rázhatod le a feléd rimázkodót.

Különb is könnyebb csengőszóra engedelmesen asztalhoz ülni, mint mellette maradni a vigasztalan szenvedőnek, mint segíteni annak, aki ismételtén becsapott, veled gorombáskodott, igazán nem érdemi meg, hogy vele foglalkozz.

Szögezzük le kerek pereg: ha Jézus főparancsa helyett bárki bármilyen el-

Gyorssegély a romániai katolikusoknak

P. SZŐKE JÁNOS SDB, AZ OSTPRIESTERHILFE OSZTÁLYVEZETŐJE
BESZÁMOLÓJÁBÓL

Karácsony második napja óta állandóan az erdélyi és a romániai katolikusok ügyeivel foglalkozom. Óriási az az úr, amelyet fel kell tölteni. A gyorssegély nagyon fontos, amely példaadó módon folyik.

Mivel az Ostpriesterhilfe már évek óta nemcsak a kinti magyar lelképásztori munka zökkenőmentes folyását támogatja anyagiakkal (kb. 40 ezer dollárral), hanem Magyarországra (évente kb. 2 millió dollár), Erdélybe (évente 1 millió dollár), továbbá az elcsatolt országrészek katolikus magyarjainak is jelentős segítséget nyújt, méltányos, hogy a külföldi magyarság támogassa P. Werenfried szervezetét, hogy tervszerű formában felépítsük az egyház legfontosabb infrastruktúráját.

December 23-án elkezdtek a segélyek megszervezését. Azóta volt egy másik nagy szállítmány is. Itt közlöm a december végétől a mai napig, január 15-ig leszállított gyorssegély-akció adatait és értékét USA dollárban:

Élelmiszer, orvosság, ruhanemű	\$ 45.000
Hittan és liturgikus könyvek, mivel az elmúlt 40 év alatt az egyetlen katolikus kiadás egy falinaptár volt	\$ 82.000
Hitoktatási segédeszközök, diavetítógépek 200 plébániának	\$ 84.000
Nyomdapi papír az új katolikus újságnak, 20 tonna	\$ 20.000
Írógépek, sokszorosítók (40 db)	\$ 21.000

A gyakorlati lebonyolításban nagyon nagy segítségünkre szolgált dr. Keresztes Szilárd hajdúdorogi és Gyulay Endre szeged-csanádi megyéspüspök. A Máltai Magyar Szeretetszolgálat fel nem beszélhető szolgálatot nyújtott Ft. Kozma Imre vezetésével. Úgy érzem, az otthoniakkal teljesen egy hullámhosszon dolgozunk és kapcsolataink mélyebbek lettek.

Nagy gondja az erdélyi egyházmegegyeknek egy katolikus nyomda felállítása. Ha nem lesz nyomdájuk, nem tudnak lépést tartani a modern idők követelményeivel. Szervezetünk erre a fontos tervre is ígéretet tett. A legszerűsebb nyomda beruházására legalább 250—300 ezer dollár szükséges. Ezt is elő kell teremteni. Biztosan segítenek többen, de mi magyarok se maradjunk le.

Nagyon fontos, hogy ne csak az anya-

giak legyenek kidomborítva. Nem szabad belefulladásunk a pénz áradatába. Az csupán eszköz azoknak a pasztorális feladatoknak az elvégzéséhez, amelyet a modern kor megkövetel tőlünk. Fontos, hogy imádkozunk erdélyi testvéreinkért, mert nagy erőpróbák előtt állnak. A hitet és magyarságukat megtartották, most erősíteni kell őket, hogy az ideálokhoz hűségesek maradjanak.

Ma (január 15.) utazom harmadszorra Erdélybe. Ezúttal a bitlott görög-katolikusok újjáéledésének anyagi oldaláról kell tárgyalni. Őt egyházmegyéről van szó. A hívek számát nem lehet felbecsülni, mert az elmúlt negyven év alatt sokan ortodoxok lettek.

Kétségtelen, hogy történelmi időkben élünk. Az események annyira felgyorsultak, hogy alig tudjuk figyelemmel kísérni azokat.

TOVÁBB AZ ÚTON ... ERDÉLYÉRT!

A bécsi székhelyű Nemzetközi Erdélyi Bizottság még december 27-én „Üzenettel fordult a világ magyarságához és Erdély népeihez”. Ebből idézzük a következőket:

„A múlt arra tanít bennünket, hogy Európa közepén az ellenséges szembenállás mindig katasztrófához vezetett. Győztesek soha sem voltak, csak vesztesek... Büszkeséggel tölt el bennünket, hogy az átrendeződés Európa közepén egy éven belül két alkalommal is a magyar néptől indult ki. A békés átalakulás Magyarországon vette kezdetét és szolgált követendő példaként a többi elnyomott ország népei számára; Románia népeinek szabadságharcát is a magyar népcsoport által vetett szikra lobbantotta lángra. Meghajolunk az emberi nagyság és bátor helytállás előtt, amellyel Tőkés László temesvári református lelkész az önkéntessel szembeszolgált és ezért méltán kiérdemli az év hősiének címét... ”

Tovább kell haladnunk azon a már megkezdett úton, amely egy új európaisághoz vezet. Kívánjuk, Erdély is kapja meg a lehetőségét annak, hogy önmaga döntson sorsa felett és a különböző népek, különböző kultúrák és vallások egymássaléltetésének, egymás megértésének és kiegészítésének évszázados hagyományát Európa e sokat szenvedett részén tovább folytathassa. Isten áldását kérjük Erdély népeire!”

B. É.

CSALÁDSEGÍTŐ KÖZPONT BUDAPESTEN: A „HID”

Budapestben január 5-én, Hans Hermann Groer bécsi bíboros-érsek áldotta meg a „Hid” elnevezésű Családsegítő Központot. Az ünnepi aktuson jelen volt Paskai László bíboros primás, Jelenits István piarista tartományfőnök, a kormány részéről Csehák Judit egészségügyi és szociális miniszter, képviseltette magát az Országos Vallásügyi Tanács és a Fővárosi Tanács.

Groer bíboros, miután megáldotta a házat, beszédében hangsúlyozta: „Mindaz amit a családokért teszünk, a népek nagy csiládjáért tesszük. Segítségünk a népek összetartozásának jele”. Paskai primás a házszenelés vallási jelentéséről szolt, majd kiemelte az osztrák és a magyar katolikus egyház közötti hid jelentőségét, köszönetét fejezve ki az osztrák családsegítő intézetnek, valamint az állami szervezeteknek, mindazért a segítségért, amelyet a magyar egyháznak és ennek az új intézménynek nyújtottak.

Az új intézmény tevékenységi köréhez tartozik az idősek, a magányosok, a fiatalok, a gyermeküket egyedül nevelő szülők és az állami gondozottakat örökbe fogadó szülők alapellátása. Ezek elvégzését családgyógyászok, pszichológusok, lelkészek vállalták, akiknek ingyenes kiképzéséhez az Osztrák Családsegítő Intézet nyújtott támogatást. (KNA)

VASÁRNAPI GONDOLATOK

(Folytatás az első oldalról)

ten akarata, hogy létrejöjjön a kísértés. Az is, hogy Jézus megállja a kísértésben a helyét. Legyengülve, éhesen és (emberi segítségtől) elhagyatva diadalmas-kodik Isten hordozó, éltető kegyelme. Mi hogyan álltuk meg a kísértéseket?

NAGYBŐJT 2. VASÁRNAPJÁRA (március 11)

Jézus... magával vitte Pétert, Jakabot és... Jánost egy magas hegyre. Ott színében elváltozott előttük.” (Mt 17,1a)

Kevesen vannak, akik hajlandók Jézussal elindulni az ismeretlenbe. Mindenesetre mélységes bizalom szükséges hozzá, amit szilárdan kell Istenbe vetniük. Akkor is, ha ez korunkban nem szokás...

Földi tapasztalat-világunkkal nem is tudjuk az égi színeket felfogni, érzékelni. Jézus különleges csodával nyitja meg három apostol előtt a mennyi ablakot. Meg is lepődtek a rendkívüli látványtól. Akkor — ha odakerülünk — mi is meglepődünk majd az isteni színektől.

Még teljesebb lesz meglepetésünk, ha színről-színre láthatjuk Istent. Mit szólnak majd, ha az Ő színe előtt állunk?

jól tesszük, ha hiszünk e csodában. Akkor is, ha nem voltunk részesei hasonló látványnak. Hit nélkül nem is lehetünk... Fejős Ottó

HORVÁTH ÁRPÁD:

Keresztény felelősségünk Magyarorszáért

*Húsvét hetében lesz a 4. Magyar Ökumenikus Találkozó. Vendéglátója a Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom — Pax Romana és az északnyugat-németországi Bolken-Gemenbe hívja az érdeklődőket. Az Európai Magyar Evangéliumi Ifjúsági Konferencia és az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem vezetőivel közösen előkészített találkozói előadói a keresztény felelősség kérdését tárgyalják a mai magyarországi helyzetre vonatkoztatva. Milyen kérdéseket vetnek fel a gyorsuló események?**

A vértelen európai forradalmak pár hónap alatt elsodorták a végtelennek tűnő negyven éves diktatúrákat, és megteremtették a szabad, demokratikus átalakulás, egy emberhez méltó és a modern európai fejlődés követelményeinek megfelelő korszerű társadalom kialakításának lehetőségét. Bár ez még messze nem valóság.

Magyarországon a negyvenéves kommunizmus strukturális pusztításai, a maga mögött hagyott romhalmaz méretei olyanok, hogy ma már nem az a kérdés, hogy a megbukott rendszer saját erejéből talpra tudna-e állni, hanem hogy egyáltalán az ország képes lesz-e rá? Hozzávetőleges számítások szerint úgy 150 milliárd dollárra lenne szükség Ausztria átlagos színvonalának elérésére, de az országot már a 20 milliárd is térdre kényszerítette. Az évtizedeken át felsőbbbségéről fecsegő kommunizmusnak ez a negyvenéves zárómérlege.

CSATLAKOZÁS EURÓPÁHOZ

Ma már világossá vált, hogy a gazdasági és technológiai elmaradottság relatív behozása a következő évszázadra marad. Az érdeklődés középpontjába időközben csak az a kínzó kérdés került: miképpen lehetne megmenteni a tönk szélére került országot az anyagi összeomlástól.

Az idő sem kedvez nekünk. Az alkotmányos legalitásra törekvő ellenzék óvatos politizálása bölcsességnek tűnt bár, de időközben elérte a kontraproduktívitás határát. Számolnunk kell azzal is, hogy a nyugati versenyfutásban a keletnémetek, csehszlovákok, románok is elének kerülnek, és az európai segítség feltehetőleg rájuk fog koncentrálni. Ők tőkebefektetésből várható profitra alkalmasabbnak tűnnek, mint a teljesen eladósodott Magyarország, és egyébként is több természetes és történelmi barátjuk van nekik Európában mint nekünk. A kapitalizmus nem karitatív intézmény, profitra, érdekre alapult, naiv számár az, aki az ellenkezőjében remél, és ebből, úgy tűnik, van nálunk elég. Marad a vígasz, hogy akit nem vesz meg senki, annak nem is kell magát eladnia senkinek...

A „segíts magadon, az Isten is segít” jelszó jegyében népünkre hárul az a végül is évszázadok óta várt történelmi feladat, hogy bár szerény, de saját lehetőségeiből kiindulva, hazánk egyedi struktúráját létalapnak tekintve keresse önálló, sajátosan magyar helyét az európai házban. Így lényegében marad az a remény, hogy ha nem is gyorsan, de valamikor egyszer felnőtt partnerei lehetünk az európai népeknek, mint a belgák, osztrákok, svájciak, hollandok, és a többi „nagy” kis népek — talán a következő évszázad elején.

DEMOKRATIKUS TÁRSADALOM LÉTREHOZÁSA

Hosszú, keserves, göröngyös út vezet a célig. A szabadon választandó par-

lament is csak a kibontakozás jogi-politikai feltételeit biztosítja, a realizálás nem automatikus következmény. A bukott rendszertől örökölt, de, jobb híján, megmaradó gazdasági és közigazgatási adminisztráció emberei, akik egy életen át „felülről lefelé” teljesítettek parancsokat, nem fognak egyik napról a másikra „alulról-felfelé” gondolkodni. A deformált köztudat, a népnél állam, törvény és társadalomellenes mentalitása se fog átmenet nélkül megváltozni. Nehéz lesz megszokni a mindennapos élet relatív jólétet biztosító kisebb-nagyobb korrupcióiról, és várhatólag sokan vissza is fogják sírni a múltat, ahol mindig volt valahol egy „kisajtó” a dolgok „megoldására”. A csak egyedi érdekeire leszűkült néppel nem lesz könnyű beláttatni, hogy pont ezek a „kisajtók” korrumpálták a társadalmat, és vitték csődbe nem csak az erkölcsi szubsztanciával nem rendelkező kommunizmust, hanem végül is az egész országot.

KERESZTÉNY HIVATÁS OTTHON...

Nem szorul külön bizonyításra, hogy a demokratikus életformához elengedhetetlenül szükséges új társadalmi tudat, új erkölcs, új mentalitás kialakításában milyen eminens feladat vár éppen a keresztényekre.

Első feladatuk a tárgyi feladatokból következő személyi és közösségi felelősségük tudatosítása, és annak a felismerésnek elmélyítése, hogy az általuk képviselt individuális és közösségi értékrend nélkül aligha valósítható meg a társadalom egészének demokratikus átforgatása. Felelőségek területe persze parciális, mert ma már nyilván nem léphetnek fel a „keresztény állameszme” közigényével.

Visszatérve ősi rendeltetésükhöz, az az egyházak felelőssége a szolgálat, szuverén népüknek, független hazájuknak és demokratikus társadalmuknak szolgálata. Aki ma még, vagy ma ismét, valamiféle uralkodásra, valamiféle patriarkális-paternalista fölényeskedésre gondol, a felett nagyon eljárt az idő. Az egyházak a mai szekularizált társadalomnak csak segítő partnerei lehetnek, vagyis tanácsadói és támogatói ott, ahol ezt a közjó megkívánja. Következetes energiával kell tevékenykedniük az emberek megnyerésén, de szerénységgel fellépniük ott, ahol arról az államról van szó, melynek a nem-keresztények ugyanúgy teljesjogú polgárai mint ők. A pártpolitika nem a hivatalos egyházak dolga, hanem politizáló keresztényeké. Az egyháznak nincs pártja, csak keresztény hívői vannak, akik különböző pártokhoz tartoznak. A markáns „egy szó - egy zászló - egy út” jelszava, valamilyen „diadalmas világnézet” exkluzivitása, összeegyeztethetetlen a demokráciával, és feltehető, hogy a magyarországi egyházaknak is be kell majd iratkozniuk a demokrácia iskolájába.

Persze az egyház nem szorítható be a templomba. Jóllehet itt van igazi otthona, mégis helye mindenütt, ahol emberek dolgoznak, kínlódnak, örülnek, telje-

sítenek, emelkednek, süllyednek: azaz élnek. Az igaz, hogy a kereszténység alapmentalitása az, hogy a „földi hazát” mindenütt az „Égi haza” transzcendentális dimenzióba helyezze, de ez nem ellentéte, hanem következménye a földi haza szeretetének és az ebből adódó világi felelősségnek az emberi élet minden területén.

... ÉS KÜLFÖLDÖN...

A külföldön élő keresztény magyarság felelőssége sokrétű, és magába zárja egyrészt az otthon alakuló élet területeit, másrészt az országnak orientálódási lehetőségeit Nyugat felé, de ennek csapdait és szárcutait is. Nem hallgathatunk túlzott szerénységből, mert mi jobban ismerjük a nyugati világot mint az otthoniak. Nyugaton „hazai” pálya nyújtotta előnyünk van, de ezt nekünk az otthoniak javára kell felhasználnunk.

Ránk, külföldön élő magyarokra hárul az a kényes és sok tekintetben ellentmondásos feladat, hogy a burjánzó eufóriában, évtizedes tapasztalatunkat latba vetve, gátat vessünk az otthoniak nem egyszer tapasztalt lelkes naivitásának, és övjük népünket egyrészt a csodavároseszkatológiától, így attól a téves következtetéstől, hogy a demokratikus átalakulás eo ipso azonnal anyagi jóléttel jár, és — ha egyszer szükség lenne rá — attól is, hogy az országot a nyugati pénzfőlény hatalmi befolyásának függvényévé tegye. Felelősségünk, hogy objektíváljuk és relativizáljuk a koncepció hiányából és az elmaradottság megélt tényéből fakadó gazdasági és politikai lefelé irányuló tendenciákat. Nyilván nem nyugatellenességből, és pláne nem a nyugati szalonbaloldal „szocializmus jövőjéért” aggódo létidegen lamentációjának támogatásaként, hanem mert egy ezeréves állam önállósági igényének, függetlenségi öntudatának és a szegénységre jutott kultúrember méltóságának kifejezésre juttatása a tét. Ha valamit ma először importálni kellene az országba, akkor az az európai kis népek megalázkodást kizáró és a nagyok megbecsülését kiváltó önérzete, felnőtt öntudata, egyenes tartása. Népünk 1989-ben új korszakot nyitott meg Európa történelmében és elnyerte az egész világ elismerését. De ez csak az első féldő. A másodikban még elveszthet mindent.

Ugyanakkor védünk és képviselünk kell azt a nyugati kultúrvilágot, amelyet (bár érthetően) konzumjavak után sóvárgó honfitársaink többsége áruházakra, cipőboltokra és butikokra degradált. Kínossá kezd lenni a szatyorról zarándoklók hada a földi paradicsom templomaiba, nem csupán azért, mert a nyugati kultúrvilág nem érdemli meg a negligálást, hanem mert a technika csodái előtt térdeplő nyugatimádók immár saját hazájukat fosztogatják és egyúttal negligálják hazájuk számos (nyugatiak által is irigyelt) nyugvó értékét, igazi kincsét, amit pedig, a történelmi felelősségen túl, ápolni és használni is érdemes.

ÚJ EMIGRÁNS FELADATOK

Egy új élet küszöbén állunk mi is. Azt hittük, könnyebb lesz. De az első nagy örömet, 1989. október 23-át, lassan leváltja a jövőbe néző józan szomorúság. Közben sután keressük a szót, hogy „mi” meg „ők”, meg „nekünk” és „nekik”, mozdulatunk még félszegek, az azonosulás, a visszaasszimilálódás szokatlan

A torontói püspökszentelés

Tévedés ne essék, magyar katolikus püspökről van szó. Arról a püspökről, akinek az egyházmegyéje az egész világra kiterjed. Isten népének magyar hívei jelen vannak minden világrészen, ahová a sors sodorta őket: sokan menekültek vagy a biztosabb kenyérkereset reményében kivándoroltak. A pontos lélekszámot nehéz lenne megállapítani. Biztosan vannak annyian, hogy a nagy magyar egyházmegyéekkel vetekedhetnek. Hazájuknak nem fordítottak hátat, ahol élnek ott akarnak a befogadó ország hálás gyermekei lenni, példás keresztény életükkel. Ez nem a beolvadás elősegítése, hanem a keresztény pedagógia egyik alappillére. Ez a tudat vezette Rómát, amikor hazájukon kívül élő magyar katolikus híveknek immár másodszerre adott főpásztort. Az új főpásztorunk Miklósbázy Attila.

Életrajzi adatait már többször olvashattuk, lapunk is közölte. Tisztánlátó, képzett és jóságos ember a püspök. A jezsuiták tartományfőnöke azt mondta róla: „Nem volt nehéz Miklósbázy atya előjárójának lenni”. Ez jó jel, mert aki engedelmes, az tud irányítani is. A püspökszentelése kiváló bizonyítéka annak, hogyan kell a befogadó ország egyházával a jó kapcsolatot tartani. A szentelést 1989. november 4-én Torontó érseke Carten bíboros végezte húsz kanadai püspök segédletével. Több száz kanadai pap jelenléte, a más országokból résztvevő magyar papok képvisellete mellett a lelkes hívek ezernél nagyobb száma igazolta, hogy hittel vártuk és szeretettel fogadtuk Attila püspököt. A reményt pedig kísérje hő imánk, hogy az új pásztort öröme legyen nyája hűsége: Istenhez és hazához.

P. Sz. J.

ÖKUMENIKUS IMAHÉT BUDAPESTEN

A Keresztény Egység imahetének nyitó istentiszteletét idén a Kálvin-téri református templomban tartották január 14-én. Részt vett ezen Emilio Castro, az Egyházak Ökumenikus Világtanácsának főtákosra és többek közt Tóth Károly református-, Nagy Gyula evangélikus püspök, Berkli Feriz magyar görögkeleti esperes, Vicsián János, a baptista egyház elnöke. Paskai László bíboros-primás homíliájában a jövő évi pápalátogatás mottóját elemezte: „Azért jöttem, hogy életük legyen és bőségben legyen. Az apostolok és az első keresztények Krisztus példáját követve alakították életüket — mondta a bíboros. Ezért nevezték őket „krisztusiaknak”, azaz keresztényeknek. Ha meg akarunk újulni, Krisztusra kell alapozni életünket. Benne jött el közénk az Isten, benne juthatunk Istenhez”.

A jelenlévők a Miatyánkot és Apostoli hitvallást az új ökumenikus szöveggel együtt imádkozták. (M. K.)

problémaival küzdünk. Mi is keressük új „külföldi magyar” helyünket a nagyvilágban, meg otthon is. A sötét álomból felrettenő ember első életjele ez, amikor a botladozás még erény, mert első lépés, de mégis jövőbe lépő felelősség, mert kár lenne elrontani valamit már az elején. S vonatkozik ez mindenekelőtt a keresztényekre, akik predestinálva vannak arra, hogy az „idők jeleit” ne csak a rövidéletű mában, hanem több évszázados kultúrájuk összefüggésében nézzék, és lelkiségükkel a kínlódva megújuló magyar föld sójává legyenek. Kinttről is hazafelé, ahogy éppen lehet. ■

* Cikkünk szerzője, dr. Horváth Árpád filozófus, a Luzerni Hittudományi Főiskola docense.

GYERMEKNEK

Testvérkéim!

Február 25-én, a 8. évközi vasárnapon (vagyis az egyházi év 8. vasárnapján, amikor semmi különös nem ünneplünk) Szent Máté egy részt mond el nekünk az Úr Jézus azon beszédéből, amelyet „Hegyi beszéd”-nek nevezünk. Ez egy nagyon hosszú beszéd volt, valószínűleg nem is egyszerre mondta el a mi Urunk, csak Máté evangélista fűzte össze. Az egyház a 4. évközi vasárnapon kezdi mondani nekünk ezt a beszédet (az idén január 28-án). Első részében a „nyolc boldogságról van szó (egyszer majd azokról is beszélgetünk!).

Ebben az első részben mondja el Máté, hogy Jézus a Genezáreti tó partján felment egy hegyre, ott leült, sok-sok ember gyűlt köréje és Ő beszélni kezdett. Hogy hol volt pontosan ez a hely, nem tudjuk. Valahol a Genezáreti tó partján.

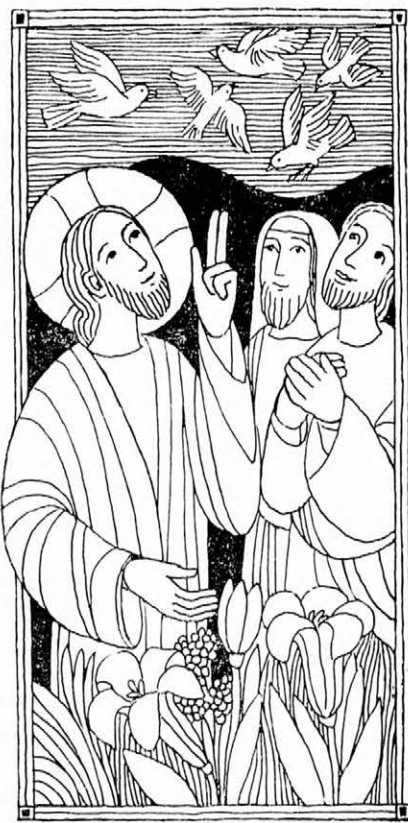
Mikor évekkkel ezelőtt a Szentföldön voltam — azon a helyen, ahol az Úr Jézus született, élt, meghalt, feltámadt és felment a mennybe — felmentünk egy hegyre. Dehogy volt az hegy! Egy magasabb domb volt, a tó partján. A lejtő szépen, ívben hajlott a tó felé, olyan volt, mint egy régi római szabadteri színpad, ahol a völgyben van a színpad. Itt azonban fordítva volt. A domb tetőjén áll egy templom, a Nyolc boldogság temploma. A hagyomány azt tartja, ezen a helyen mondotta Jézus a hegyi beszédet. A templom nyolcszögű, körülötte tornác fut. És ha onnan lenéz, magad előtt látod a síma, fűvel, virággal, elszórt fákkal, szikladarabokkal borított domboldalt, le egészen a tóig. Ha van egy kicsi képzelőtehetséged, ott látod magad előtt a tetőt, egy fa alatt a sziklán ülve Jézust, amint beszél a körülötte ülő, fekvő emberekhez, akik körülveszik őt és felnéznek rá. Nagyon sajnálom, hogy az Életünk nem tud színes fényképet közölni, mert megmutatnám nektek azt a fényképet, amit erről a helyről csináltam.

Joel, izraeli vezetőnk elmondta, hogy végigjárta egyszer a tó egész környékét és sehol nem talált olyan helyet, amely ennyire megfelelt volna az evangélium leírásának. Ő is biztos volt benne, hogy ezen a helyen mondotta el a mi Urunk a hegyi beszédet.

Mit mondott ebben a beszédében Jézus?

Arról beszélt — mondja Máté február 25-én nekünk — hogy nézzenek csak

körül hallgatói ezen a szép vidéken. Nézzék a sok színes, tavaszi virágot,

nézzék a vidáman, csiripelve szállógató madarakat — és vegyék észre, mennyire törődik a mennyei Atya velük. Itt van ez a sok virág, az Atya olyan széppé tette őket, hogy nincs a világnak királya, akinek szebb ruhája lenne! És táplálja őket a föld, nem kell a virágoknak semmivel törődniük. És ott vannak a madarak, szállósok ide-oda, röpködnek föl-le, itt bekapnak egy legyet, ott lecsípnek egy bogyót — a Mennyei Atya törődik velük, megad nekik mindent, ami szükséges az életükhöz. Aztán így folytatta az Úr Jézus: Nem vagytok-e ti emberek többek, mint ezek a virágok, több mint a madarak? Nektek lelketek van, eszetek van, élő, emberi lények vagytok, több, értékebb, mint a természet minden élőlénye! És ha az Atya azokról ennyire gondoskodik, elhiszitek-e, hogy veletek még többet törődik? Miért aggódtok, miért hajszojátok a pénzt, a vagyon? Higygyétek el, az Atya gondoskodik rólatok! Persze, hogy kell törődnötök az életekkel, kell törődnötök a gyermekeitek jövőjével, kell dolgoznotok — de nem szabad agyondolgozni magatokat, nem szabad szívbajt kapni az agyonhajszoltságtól, nem szabad családokat, gyermekeiteket elhanyagolni, nem törődni velük, nem foglalkozni velük azért, mert rohantok a pénz után. Ne a pénz, a jólét legyen a legfontosabb az életekben! Keressétek elsősorban az Isten országát, azt, mit kíván tőletek az Isten — és Isten megadja nektek azt, amire szükségetek van.

Ezt mondja Máté evangélista, ezt üzeni az Úr Jézus nekünk Mátén keresztül: Az Atya szeret minket, gondol ránk, jobban szeret, mint bármi mást — hát szeressük mi is Őt és törődjünk vele — nagyon, nagyon!

Hogy hogyan? Keressük azt, mit akar tőlünk, mi a kívánsága, mit súg nekünk a lelkiismeretünkön keresztül. Aztán törődjünk Vele úgy, hogy beszélgetünk Vele, imádkozunk hozzá — este, reggel, napközben is — mondjuk el Neki azt, ami jó, ami rossz bennünk — és kérjük, segítsen minket, a mieinket — szóval legyünk jó gyermekei a mi Mennyei Atyánknak!

Megpróbáljátok? Megpróbáljuk? Együtt, jó?

Julika néni (Bécsből)

Könnyeket láttam...

A LAZÁR SEGÍTŐSZOLGÁLAT MENTŐKOCSIJÁVAL TEMESVÁRRA

A „Lázár-Segélyszervezet” öt tolmás mentőkocsija Kölnből érkezett, Münchenből én vittem tovább 24-én. Hét órakor indultam, kezdett világosodni. Megállás nélkül értem este 10 órakor Makóra, a román határ közelébe. Szerettem volna 3—4 órát pihenni, de a város egyetlen szállodájában újságírók foglaltak le minden szobát. Csinos hölgyek vidám társaságában várták a híreket. Nem ültem közéjük; egészen más hangulatban voltam.

Hallottam a benzinkútnál, hogy 23 órakor a határon ökumenikus istentiszteletet tartanak szentestén a hősi halottak lelkiüdvéért. Őt vallás 10 papja celebrálta közösen a vasúti állomáson, háromezer hívő imájától kísérv. A mise a Himmusszal végződött.

Hosszú sorban várakoztak a határon az autók. Miközben arról érdeklődtem: hogyan jutok el Temesvárra és hol találok meg a kórházat, — lövéseket hallok a távolból. A Német Vöröskereszt egy tagja jön hozzám:

— Ó, a „Lázár” is itt van! Mikor megy át?

— Hajnalban — döntöttem el.

— Nem félsz?

Csend keletkezett. — De igen... Vöröskeresztet, kötszert viszek...

— Orvos vagy?

— Nem, mérnök. De segíteni akarok a szenvedőkön.

— Románia területéről származol?

— Nem, és rokonom sincs ott. — Ismét eldőrdült egy lövés valahol.

— Segítek neked — mondotta a hirtelen keletkezett csend végén. — Állj a 410-es hullámhosszra, így kapcsolatban maradhatunk. Nagyteljesítményű antennánk van.

Deresedett az ég alja.

A román határállomáson román nemzeti színű zászló leng. Közepéből kivágták a kommunista címet. Ismerős látvány 56-ból. A határőrök restellkedve mondják, hogy régebben parancsra kellett kellemetlenkedniük a határátlépőkkel. Kihalt országúton haladok, nyugalom van. Hirtelen helikopter zaja hallatszik. Kioltom a fényt, megállok. A gép elszállt. A második faluban az emberek templomba sietnek. Karácsony van. Utcazár(ás)hoz érkezem: hat fiatal állja körül a kocsimat, útlevelet kérnek.

„Vér, orvosság, klinika, Temesvár” — mondom németül. Az ismert győzelemjellet mutatva engednek tovább. Minden utcazáránál ugyanaz a kép: géppisztoly a vállon, nemzetiszínű karszalag a karon. Az országút ismét néptelen. Sűrűsödnek a lyukak, lassítok az iramon. A következő falu kihalt. Második felében már letörölték a föld színéről a csinos családi házakat: helyükbe betonsilók épülnek — az ismert terv szerint. Szitkozódási kedvemem távoli lövések terelik más irányba. Nincs messze Arad. Páncélos alakulat zárja el az utat. Átengednek. Megtoldják egy jótanáccsal: „Ha lönek, gázt adni! Gázt és gázt!

Legalább harminc utcazáránál kellett megállnom. A bűvös négy szó: „Vér, kötszer, klinika, Temesvár” és a Viktória jel után tovább engednek. A főúton áll a harc, forradalmárok lönek fedezékből... Most: gázt, gázt!

A házak ablakai, falai szétlőve. Az utcán romok. Lönek és lönek. Katonai alakulat jön szembe: sietős erősítés. Később tudom meg: ez a pártközpont környéke.

Hétfő, karácsony napja. Gondolkozom: eljutok-e még Temesvárra, vagy

lerakodjak itt? Tíz óra van. Huszonhat órája vagyok úton, evés nélkül. Elesem a szent ostyá és a szent vér, amelyet az éjjeli misén vettem magamhoz. Ki kell tartson...

„Isten és Szent Lázár, segítsetek” — imádkozom a transzport sikeres lebonyolításáért. Újabb akadályok. Temesvár határában páncélos katonák igazoltatnak. Az utca közepén feldíszített karcsonyfa.

„Tudna-e valaki el irányítani a kórházig?” — kérdeztem németül. Egyikük jelentkezik. Beszáll hozzánk. „Jó hogy beszélj tudunk németül” — mondja és mutatja az irányt. Hirtelen harcbanba kerülünk. Golyózapor. „Gázt! Gázt!” — kiáltja kísérv. A kocsit nem gyorsul, visszakapcsolok. Közvetlen előttem becsapódás, szilánkok csapódnak az üvegnek, s a kocsit oldalának. Szerencsére nem török be az ablak. Keresztvetés. Lassan kikerülünk a tűzvonalból. Értjük egymást a csendben, a szavak fölöslegesek. Élünk.

A kórház rácsos drótkapuja zárva. Előtte katonák és civilek tömege. Kísérv beszél velük, beengednek. A főorvosnő siet elénk. Megköszöni a szálitmányt. Katonák állnak körénk, védően, nehogy az orvlövészek... Egyikük elmondja: egy társát, három órával ezelőtt lötték agyon itt a kórház udvarán. Mindenki segít a kirakodásnál. A főorvosnő kávét főz nekünk. Aláírja az átveteli elismervényt.

— Megmoshatom a kezem?

— Képzeld! Amióta „ezek” elmentek, van melegvíz a kórházban! Langyos víz csurog a kezemre, de hideg fut végig a hátamon: Vércseppek vörösödnének a mosdóban.

A kórház mentőkocsijának vezetője süteményt hoz. — Feleségem sütötte a háromnapos (éjjel-nappali) szolgálatra. Felajánlja, hogy elvezet a városon kívülre; mentőjével előttem halad, s utat csinál. Nagy tömeg a Lázár-Segítőszolgálat kocsija körül. Nézik a címet és a nyolchegyű zöld Lázár-keresztet. Valaki mutatja: a bal lámpát szétlőtték. Tizenkét belövés látható a kocsit falán.

Egy asszony sírva kér gyógyszert (németországit!) a fiának. Itt beszerezhetetlen. Néhány perc múlva az asszony a kezébe kapja. Könnyes szemekkel akar kezet csókolni.

Egy negyven éves férfi: „Hívja fel apámat Nürnbergben... Innen nem tudok telefonálni...” Elöntik a könnyek. „A... feleségemet... agyonlőtték...”

Delután három óra, indulok vissza. A mellékutcák barikádjait eltávolítják a fiatalok a kék fény láttán. Kísérvöm eligazít, s aztán elkanyarodik a város szélére. Újabb utcazáránál idősebb férfi mondja nekem: „Továbbítsa köszönetünket a Nyugatnak és Amerikának, hogy nem felejtettek el bennünket”. Leveszi karszalagját, s a karomra erősíti: „A fiam hordta ezt, ... de... agyonlőtték...”

Az útszéli keresztelnél hálát adtam Istennek, hogy baj nélkül visszaérkeztem a magyar határra. Egy nép számára akartam letenni az ajándékot a karcsonyfa alá.

Megérkezésemkor körülvesznek az újságírók. Kérdéseikkel ostromolnak: „Mit látott? ... Látott-e arabokat? ... Halottakat? ... Mennyit?”

Válaszom nem elégíti ki őket:

— Könnyeket láttam. A fájdalom és az öröm könnyeit!

Dr. Deák László (München)

Az Egyház és a hazai változások

Munkatársunk, Frank Miklós, a Szabad Európa Rádió egyházi adásainak szerkesztője, interjút készített Szennay András, pannonhalmi főapáttal. A terjedelmes interjú szövegét csaknem teljes egészében közöljük.

FRANK: A magyarországi politikai és társadalmi átalakulás lélegzetelállítóan gyors üteme az egész világot ámulattal töltötte el. Ezzel párhuzamosan a magyarországi egyházak, különösen a katolikus egyház számára ezek a változások a vallásszabadságnak az egyéni és a közösségi síkon való helyreállítását eredményezték. A kidolgozás alatt álló és hamarosan az országgyűlés elé kerülő vallásügyi törvényjavaslat pedig a jelek szerint biztosítja majd az egyházak teljes működési szabadságát.

A Főpát úrnak — és talán a magyar egyház egyik-másik vezető tagjának is — nem az a benyomása, hogy mindez túl gyorsan jött olyan értelemben, hogy nem voltak és talán még ma sincsenek megfelelőképpen felkészülve.

SZENNAY: Nem szívesen nyilatkozom mások, a magyar katolikus egyház vezetőinek nevében. Természetesen bizonyára megvan a véleményük és nekem is. Ahogy sokszor elmondtam, leírtam: a háború utáni, 1945-ben kezdődő változásokra a magyar társadalom, a magyar egyház nem volt felkészülve. Minden váratlanul érte. Az egyik oka szomorú múltunknak, mindenek előtt — az egyház sorsára gondolok az elmúlt 40 évben — ez a készületlenség volt. És ugyanezt mondhatom a mai helyzetről is. Itt talán mentségünkre szolgáljon, hogy valóban gyorsvonalas tempóval követték egymást az események és talán nem is lehetett felkészülve a katolikus egyház az ilyen jellegű és ilyen tempójú változásokra. Ugyanakkor önkritikusan, lelkiismeret vizsgálatot tartva, azt is meg kell állapítanom, — és ez magunknak, az egyház tagjainak szól, püspököknek, papoknak, világiaknak, — hogy vétkeztünk mulasztással. Abban az értelemben, annyira engedtük, hogy megüljön bennünket a félelem, amely sok esetben — konkrét személyekre gondolva — bizonyára indokolt volt, hogy mintegy alibi magatartásként, — „hiszen úgy sem lehet csinálni semmit”, tehát jobb, ha nem teszünk semmit, abból nem lesz baj. Ennek több évtizedes következménye, hogy nagyon felkészületlenül érte a katolikus egyházat ez a gyors változás. Amit évekként ez előtt el lehetett volna kezdeni, hiszen az egyház belső életéről, programjáról van szó és ez nem magyar találmány, a II. Vaticanum tárja elénk, az egyház szemléletbeli átformálása a zsinat szellemében, nagyon döcögve és akadózva ment. Sőt, mint a papi továbbképzéssel közel húsz éven át megbízott püspökkari referens, nyugodtan mondom, alig-alig ment. És ez egyik, de talán fő oka annak, hogy ma nehezen tudunk önmagunkra találni, nem is a gyors változásokra, hanem a belső és kellőképpen meg nem alapozott egyéni és közösségi felkészülésre vezethető vissza.

F.: Ez tehát 40 éves sivatagi vándorlás volt — ha szabad ezt a bibliai képet használni — és ennek a végén az ember azt gondolhatja, hogy most elérkeztünk Kánaánba. És mégis az a benyomás támad, hogy egyszer csak visszakívánják egyesek azt az időt, amikor nem kellett és nem is lehetett szabadúszni, — ahogy Főpát úr is utalt rá. Most teljes bevetésre és fantáziára van szükség, a lelkipásztori módszerek teljes újragondolására, újra fogalmazására. Nem fenyeget-e ebben a helyzetben az a veszély, hogy az egyház megnyerte ugyan a háborút, de elvesztette a békét?

Sz.: A kérdés rendkívül összetett, sok részletkérdést érint. Talán ennyit: a sivatagi vándorlás találó kép. Olykor-

olykor kaptunk manna innét-onnét, a létünket fenn tudtuk ezzel tartani — már amennyire —, hiszen a külső kérések rendkívül korlátozottak voltak, de hogy elérkeztünk volna Kánaánba, ezt sajnos nem állíthatom. Ez csupán reményünk, hogy egyszer beléphetünk oda. Ami azonban a felkészülést, tehát az ígért földjére való belépési jogosítványt illeti, valami már történt és erről örömmel beszélek. A közelmúltban állította fel a Püspöki Kar a Lelkipásztori Intézetet. Ebben az Intézetben rendkívül tehetséges, buzgó papok és világiak működnek közre, létszámuk még nagyon csekély, és ez az Intézet valóban a „térj magadhoz” felszólítást igyekszik a magyar katolikus híveknek, papoknak egyaránt közvetíteni. Természetesen a felszólítás kevés volna, munkát is vállal és végez. Csupán egy konkrétumot említek, amelyhez nekem is közöm van: minden év január végén teológiai napokat tartunk Budapesten, ezt 14 év óta püspökkari megbízásból magam rendezem. Most a Lelkipásztori Intézet vezetőjét kértem fel és vele együtt dolgozva rendezük meg ezt a három napos teológiai összejövetelt. Természetesen papokat és világiakat egyaránt meghívunk, bekapcsolunk. Itt nem csak előadásokat tartunk, hanem fórum-diskusziókat és csoport-megbeszéléseket is. Talán a jövő felé irányuló első komolyabb lépésnek ezt a rendezvényt tekintem. Félreértés ne essék, sokan és sokat csináltak az elmúlt évtizedekben és helyben, egymástól többé-kevésbé függetlenül, talán úgy is gondolva, jobb ha a másik nem tud róla. Ez most a nyilvánosság előtt történik, talán sajtót is kap olyan akció, amely a jövőt szolgálja, és igyekszik a jogosítványt megszerezni a Kánaánba való belépésre.

F.: A Püspökkari Konferencia egyes tagjai, Főpát úr is, rámutattak az elnyert teljes működési szabadsággal való élés néhány alapvető nehézségére. A már említett lélektani akadály mellett katasztrófális méretű a paphiány, a szerzetesi utánpótlás gyakorlatilag teljes kiesése az elmúlt 4 évtized során és az anyagi eszközök — épületek, intézmények — hiánya. Nem lát-e a Főpát úr ebben a helyzetben egy önmagába visszatérő körforgást: mivel nincs papi utánpótlás, nem lehet intézményeket átvenni és a hiányzó anyagi eszközöket előteremteni és fordítva: mivel nincsenek intézmények, anyagi eszközök, nemigen lehet biztosítani a szerzetesi, papi utánpótlást. Lát-e Főpát úr kiutat ebből az ördögi körből?

Sz.: A meglévő nehézségeken túl inkább mégis a lehetséges eszközökre szeretnék rámutatni. Nagyon szomorú volna, ha megállnánk ott, hogy nincsen elég pap, elég szerzetes, nincsenek intézményeink, tehát fejezzük be. Örvedetes fejlődési szakaszként, talán egyik első lépésként említhetem, hogy a Püspöki Kar bizottságot küldött ki, amelynek három tagja egy tervezetet tett az asztalra a katolikus intézményrendszer újraszervezéséről. Nagyon jól tudjuk, hogy az elmúlt 40 évben, külső okok miatt az Actio Catholica valamiféle szerény hivatallá alakult át, nem pozitív értelemben. Az Actio Catholica helyett vagy mellett, azt is bekapcsolva egy olyan intézményrendszert akarunk felállítani, amelybe aztán valóban a püspökök, szerzetesek, papság, világiak a saját képességeiket, a saját készségüket felejtve meg tudják kezdeni az újító munkát az egyház felélesztésére. Nem árulok el

titkot, a hazai sajtó úgyszólamint ismertetni fogja, a bizottságban a kalocsai érsek, a szeged-csanádi püspök és magam vetünk részt a munkában. Most kiegészülve a püspökkari titkárral, Várszegi püspök úrral, újabb megbízást kapott az előterjesztett koncepció konkretizálására. Ebben a tervben természetesen az Actio Catholica is megkapja a maga helyét, ahogy az a nemzetközi katolikus gyakorlatban is megvan, az eredeti XI. Pius pápa által megálmodott és útnak indított elképzelés szerint helyet kap a laikus apostolság, a világiak minél aktívabb bekapcsolása. És itt visszatérek a kérdés egy másik vonatkozására: a papság valóban megfogyatkozott, a szerzetesrendek újjáélesztése rendkívül nehézségekkel jár és intézményrendszerünk legyengült, majdnem elsorvadt. De mindezt tudomásul véve, ha nem úgy indulnánk neki, mint a választott nép a 40 éves vándorlásra, tehát nem azzal a kedvvel, reménységgel, hogy elérkeztünk az ígért földjére, akkor — elnézést kérek, egy kicsit hétköznapi kifejezést használok — „lehúzzhatjuk a redőnyt”. Vagyis sokakból nem hiányzik a vállalkozókedv. Fiatal papokra, szerzetesekre, újra induló szerzetesrendekre, férfi és női rendekre gondolok, rengeteg világi is van, tehát ezzel a lendülettel, kedvvel és ezzel a most újraindult tudatos tervezéssel. Nagyon bízom benne, hogy nemcsak felébredünk a csipkerózsika álomból, hanem teljes józansággal és éberséggel tervezzük és alakítjuk a saját jövőnket.

F.: Vajon a világiak bekapcsolásának nem állják-e útját egyes egyházi személyiségek? Nincs-e nagy bizalmatlanság főleg a klérus idősebb tagjai részéről olyan értelemben, hogy nem hajlandók komoly, felelősségteljes feladatokat rájuk bízni a plébániákon, az intézményekben?

Sz.: Ha nagyon leegyszerűsítésem, igennel is válaszolhatnék. De szeretnék különböztetni. Vannak lelkipásztorok, vannak plébánosok, püspökök, pontos számot nem tudnék mondani, akik igenis világosan látják, hogy a papság megfogyatkozása után, a papi utánpótlás gyengesége miatt, el sem lehet képzelni másként a jövőnket, mint a világiak bekapcsolásával. Sajnos, van egy olyan réteg is, statisztikám nincs, — talán azt mondanám, érthető módon, bár én is az az idősebbek közé tartozom —, akik megszokták, hogy a pap a vezető, az úr a plébániáján, beleszólása tehát másnak ne legyen, legfeljebb formálisan. Ilyenek voltak, vannak. Emellett a II. Vaticanum óta a hivatalos világegyházban ismételt hangoztatott igény a világiak bekapcsolása — csak a Christi fideles laici-ra utalok — ez kötelesség, ez feladat, ez életfenntartó szolgálat egyházi életünkben. A világiakat rá kell ébreszteni nálunk is, hogy mindegyikük szerves része Krisztus titokzatos testének és a maguk részét családokon belül, munkahelyen, az élet számos más területén és a konkrét egyházközösségi munkában is oda kell adniuk.

F.: Az egyház küldetésének nagyon fontos eleme az evangelizálás. Ez ma elképzelhetetlen a tömegkommunikációs eszközök igénybevétele nélkül. Milyen kezdeményezések történtek és milyen további tervek léteznek ezen a téren?

Sz.: Szent Ágoston egyik gondolatával kezdeném, amit családapák előtt mondtam: „Ti vagytok családok igehirdetői”. Valahogy erre kellene rávezetni a katolikus családapákat és -anyákat, mert itt kezdődik az evangelizáció. Ha ez a családokban nincs meg, akkor

az a felnövekvő fiatal a katolikus papokra, az újságok cikkeire, a rádió és televízió adásaira sem fog odafigyelni. Ami a konkrét eszközöket illeti, talán ismeretes, hogy a katolikus Püspökkari Konferencia felállította a tömegkommunikációs irodáját, amelynek vezetője a piarista Lukács László. Ő rendkívül nagy igyekezettel, tehetséggel és szervezőképességgel látott hozzá az iroda megszervezéséhez. Ezzel kapcsolatban égetően szükséges újságírókat képezni, mert ha holnap kapnánk napilapot, vagy több hetilapot, nem volna aki ellátna megfelelő színvonalú cikkeivel, mert évtizedek óta nem létezett katolikus újságíró-képzés. Katolikus újságíró, leszámítva egy idősebb korosztályt, évtizedek óta hiányzott nálunk. Első feladat tehát, hogy legyenek akik szerkesztik ezeket a tervezett vagy születő új katolikus lapokat. Indultak már új lapok a régiók, az ismertebb Új Ember, Vigilia, Teológia mellett például ifjúsági lapok, természetesen a Zászlónk, a Szív Újság, Igen, stb.

F.: Nem sok ez egy kicsit egyszerre?

Sz.: Valóban félek, hogy a mai körülmények között mindegyik tönkre is mehet, hiszen az embereknek nincs pénzük arra, hogy mindent megvegyenek. Ezen a téren is meggondoltabban, rendezesebben kellene tervezni. Volt már egy ilyen törekvés nálunk: a Magyarországon és külföldön megjelenő katolikus lapok, folyóiratok szerkesztői résztvettek egy közös megbeszélésen, igyekeztek munkájukat, terveiket egyeztetni. A jövő fogja megmutatni eredményét. Ami a rádiót, televíziót illeti: a rádióban voltak katolikus félórák, nem ismerem a további terveket, Pannonhalmáról az éjfél misét közvetítette a rádió. A televíziós adásokról püspökkari megbízás alapján a többi egyházak megbízottjaival együtt tárgyaltunk. Vasárnap reggel 7—8 óra között ajánlottak fel egy negyed órát szétosztva az egy-

(Folytatás a 6. oldalon)

A pápa a Kelet-Európai eseményekről

A Szentszékhöz akkreditált nagykövetek újévi fogadásán, 120 diplomata előtt mondotta többek között II. János Pál pápa: „Varsó, Moszkva, Budapest, Berlin, Prága, Szófia, Bukarest, — a szabadsághoz vezető hosszú útnak egy-egy állomása volt. A továbbiakban azonban bizonyos óvatosságra van szükség, mert még semmi sem dőlt el véglegesen”. Hangsúlyozta a pápa, hogy jelenleg rendkívül alkalmas az idő arra, hogy „a lebontott falak tégláit felemeljük és felépítsük belőlük a közös európai házat”.

Ugyancsak a kelet-közép-európai eseményekre irányította a figyelmet a Szentatya a Pápai Kultúrtaács közgyűlésének résztvevői számára rendezett audiencián. „A világ ismét felfedezte, — mondotta — hogy a szabadság kibontakozásának legjobb biztosítója a kereszténység. A kelet-európai események bizonyítják, hogy a vallás távolról sem »ópiuma a népnek«, majd sürgette, hogy Európa a diktatúrák bukása után igyekezzék megfogalmazni saját identitását. Az események kemény próbája alatt a nagy ideológiák összeomlottak. A társadalmi megújulás úgynevezett tudományos rendszereiről kiderült a világ színe előtt, hogy tragikus utópiák, amelyek az emberiség történetében soha nem tapasztalt visszaeséshez vezettek”.

A pápa külön is méltatta a keresztény közösségek hősies ellenállását az ember-telen diktatúrákkal szemben. ■

A Kastli gimnázium — az eljövendő közös Európa bástyája

A történelem már berozsdásodottnak vélt kereke megindult, mozog a világ, igazi történelmet élünk át, Európai népei egymás után rázzák le láncukat, határok nélküli szabadságot követelve. Európa újra él, s kezdi elveszíteni eddigi kizárólagos nyugatos jellegét. A hangsúly immár a „közös” jelzőn fekszik. A közös Európa sokak számára eddig Strassburgot vagy Brüsszelt jelentette hivatalok, bürokraták seregeivel. Pedig volt eddig is ennek a sokat hangoztatott közös Európának egy „műhelye”, ahol a „gyakorlat teszi a mestert” alapon évtizedek óta magyar jellegű közös európai kultúrát és műveltséget őriznek és ápolnak: a kastli Magyar Gimnáziumban. Hiszen mi másnak is nevezhetnénk azt a fáradságos és kitarító munkát, amelynek keretében immáron nemzedékek sora nevelkedett és tanult, megtartva illetve öntudatosítva keresztény magyar és európai mivoltát. Így a tágas értelmezett közös Európa szele nemcsak elérte iskolánkat, hanem nyugodtan kimondhatjuk, ez a szeljárás mindig is érezhető volt a kastli várfalak között.

Ha visszagondolok 22 évvel ezelőtre, amikor diákként először léptem át a kastli Magyar Gimnázium küszöbét, akkor egy olyan „műhelyben” találtam magam, ahol a szükség, a hiány uralkodott, a küzdelem a mindennapi fennmaradásért. Az egyetlen, ami ezen a szigeten, mely egyrészt fogva tartott, másrészt egyetlen mentésnek bizonyult, ami összetartott minket, az magyar nem-

zeti öntudatunk volt, s meglepet csak az „Isten áldd meg a magyart...” éneklése közben éreztünk. Hogy mennyire más világ volt az a mai kastli realitással szemben, azt akkor láttam, amikor 1982-ben tanárként visszatértem az Alma Materbe. Nemcsak új arcokat, új épületet, új berendezéseket találtam, hanem egy nyílt, új öntudattal rendelkező ifjúságot, tanári kart és nevelői gárdát. Örömmel tapasztaltam, hogy a bajor Kultuszminisztérium előírásai az egész tanítási vonalon kötelezőek voltak. Ennek két fő előnye volt: tanítási engedélyt csak az kaphatott, aki mindenben megfelelt a Kultuszminisztérium által előírt gimnáziumi tanárookra vonatkozó követelményeknek. A második előny ebből és a fizetések rendezéséből adódott: egyre többen jelentkeztek olyan tanároknak, akik itt az NSZK-ban szerezték meg tanári diplomájukat. Számuk a mai napig egyre emelkedett. Ezt követően megtörtént a még régi tantervek átalakítása német mintára. Gondolok itt főleg a német nyelvtanításra, mely ma magában foglalja mindazokat a tanítási egységeket, amelyekre német állami gimnáziumokban nagy súlyt fektetnek. A német nyelv megszűnt csupán idegen nyelvnek lenni. Egyáltalán a nyelvtanítás kibővült földrajzi, történelmi és kulturális aspektusokkal. Újra szerveződtek a kezdő-, közép- és felsőfokú nyelvtanfolyamok. Az anyagi szánálás új technikai berendezésekkel gazdagította a tanítás sokrétűségét, és lehetővé tette mindazt, amit „up to date” alatt értelmezünk, és ami a tanítási név és menet nagyarányú fokozásához vezetett. A computer termet megemléteni — ma már nem is up to date.

Egyszóval, iskolánk szinte észrevétlenül megváltozott. Az egykori szegényes exilgimnázium — az NSZK által képviselt közös Európa megvalósítására irányuló politikától is igazoltan — a szabadság és demokrácia szellemében egy minden vonalon teljesítőkép és jól felszerelt művelődési központtá vált, de megőrizte magyar jellegét a keresztény európai népek közötti megértés jegyében. Ennek fő oszlopait a négy európai nyelv (magyar, német, angol, francia és a latin), továbbá az európai kultúrának az öntudata és ápolása, valamint az ehhez szükséges széleskörű tanulmányi és művelődési anyag képezi, elsajátítását pedig mindennapos szakelőadás és szakfelügyelet garantálja — reggeltől estig! Ma sokkal örömtelibb jövőt élhetünk megszilárdult öntudattal: hiszen iskolánk abban a pillanatban vált az egész világ számára hagyománnyá, amikor a magyar nép kiűtötte az első követ Európába szegényfalából, lebontotta a vasfüggönyt, amely eddig embereket, népeket és azok sorsát elválasztotta egymástól. Ezzel eddigi célunk, eddigi tevékenységünk, hogy az NSZK által biztosított kereteken belül szabadon és demokratikusan gondolkodó, toleráns európai-magyar ifjúságot neveljünk és képezzünk, legalizálódott. Örömmel vennénk, ha a jövőt illetően eljönne az az idő, amikor magyar honból érkező diákjainknak nem politikai okokból kellene a kastli Magyar Gimnáziumba járniuk, hanem vendégtanulónaként, akik itt európai integráló levegőt szippanthatnak magukba és hazatérve lényegesen hozzájárulhatnak a magyarországi demokratikus fejlődés irányításához és megszilárdításához.

Szalay András igazgató

Amerika nevének származása

Általában ismeretes, hogy Amerika, a firenzei tengerészkapitány, Amerigho (latinul: Americus) Vespuccitól (1451—1512) kapta nevét. A névtudományal foglalkozó tudósok többsége az Amalrich ösgermán névből származtatja Vespucci keresztnévét. Magyar tudományos körökben azonban már régebben lehetségesnek tartják, hogy a földrész neve, Vespucci közvetítésével, a mi Szent Imre hercegünk nevéből eredeztethető.

A Magyar Nyelvtör múlt évi első számában Fekete Antal behatóbban foglalkozott a témával és megállapította, hogy a XV. századi Firenzében aránylag gyakran előfordul az Amerigho keresztnév. A Vespucci családban például a mi Amerighónak nagyapja és úkapja használta ezt a nevet, de előfordul más családoknál is. Legismertebb közülük Amerigo Corsini firenzei érsek (megh. 1433-ban), aki egy 1414-ben kelt latin nyelvű okiratban a szokásos latin írásmódtól eltérően, mint *Aimerigus de Corsinis* szerepel. Ebben a korban az egyház előírása szerint már egy elismert szentnek nevét kapta a gyermek a keresztségben. „Ilyen körülmények közt — írja Fekete Antal — el sem képzelhető, hogy egy előkelő, jómódú és Firenze vallási életében is kiemelkedő szerepet játszó családnak, mint amilyenek a Vespucciak voltak, a tagjai ne szentek nevét viselték volna

keresztnévül”. Bizonyosnak vehető, hogy a firenzei Amerigo nevű gyerekek is a magyar Szent Imre herceg nevét viselik.

Ponte a Mensola a késő középkorban még egy önálló kis városka Firenze közelében; kolostora: *San Martino a Mensola* — Szent Mártonnak van szentelve. A kolostori templom főoltárának képét Wolf Rózsi történész fedezte fel, és felfedezését 1930-ban tette közzé. A triptichon, a kor szokásának megfelelően „minden bizonynyal az adományozó család tagjainak véődőszentjeit ábrázolja”. Jobbról Mária Magdolna, Szent Miklós és Szent Katalin; balról Szent Márton, Szent Gergely pápa és Remete Szent Antal. Középen fent az adományozó, *Giuliano Amerigo Zati*-nak véődőszentjei: természetesen a Madonna; tőle jobbra Szent Julianus, s balra: Szent Imre. Mivel a szentek neve is fel van tüntetve, tehát nála azt olvashatjuk: *San Amerigho D Ungheria, MCCCLXXXI Ottobre*. „Hogy Szent Imre az ábrázolt szent, azt az ő életéből vett, lejjebb a predellán látható jelenet is bizonyítja: Feszület előtt térdel, mögötte imádkozik a jegyese, Szent István pedig nézi őket az ajtó résén át.”

Ponte a Mensola Firenzen egyik külvárosa. Várost járó honfitársaink egy röpke fohászra betérve a templomba, az Amerikának nevet adó szent magyar hercegnél is tiszteletüket tehetik.

Jákli István

Az Egyház és a hazai változások

(Folytatás az 5. oldalról)

házak és vallásfelekezettek között, így a katolikus egyháznak jutott volna 20 negyedóra. Az időtartamot rendkívül rövidnek tartom, emellett a vasárnap reggeli 7 és 8 óra közötti idő gyakorlatilag holt idő a tévé-nézők szempontjából. Sok más indokot is lehet felhozni ellene, fel is hoztam. Referáltam erről a Püspöki Karnak, amely ezt az ajánlatot, tehát nem a televízióban való aktív részvételt, egyhangúlag vissza is utasította és csak megfelelő másoridőben és megfelelő időtartammal hajlandó ellátni a feladatot.

F.: Az ország 1991 őszén várja a Szentatya látogatását. Hogyan készül a magyar katolikus egyház erre a mondhatni történelmi eseményre?

Sz.: Elsősorban lelkileg kell felkészíteni az embereket és ezt a főpásztorok szorgalmazzák is. A cél, hogy ne csak rövid néhány napos élmény legyen a látogatás, hanem hosszútávon is megmaradjon a lelki hatása. Másik feladat a gondos szervezőmunka, amelyre a Püspöki Konferencia egyik tagja kapott megbízást. Szeretnék még egy harmadik szempontot megemlíteni: a Püspöki Kar elhatározta, hogy a pápai látogatás alkalmából újra felépíti a Regnum Mariánium templomot, amelyet a 40-es évek végén leromboltak. Célunk a Regnum Mariánium gondolatának elmélyítése, továbbá az a szándék, hogy legyen ez a templom a magyar kiengesztelődés szentélye. Emellett legyen ez a templom a külföldi és a hazai magyarság testvéri összefogásának is jelképe.

F.: Mennyire tudatos a hazai hívő magyarság sorában az, hogy a cselekvő szeretetre, a szeretet-szolgálatra, a diakóniára mindenki meg van hívva? Vagy az maradt meg a fejekben, hogy a szeretet-szolgálat külön intézmény feladata és nekem semmi közöm hozzá?

Sz.: Már utaltam rá, hogy intézményrendszerünket megpróbáljuk felújítani, korszerűvé tenni és ebben természetesen helye lesz a katolikus Karitásznak is. Ha azonban csak ennyit jelentene a katolikus szeretetszolgálat; ha nem jutnánk el oda, — ahogy keresztény őseink is felismerték — néztek, ezek szeretik egymást; ha a karitás az emberek szívéből kihalna: akkor bármilyen intéz-

ményes törekvés, ügyes szervezés sem fog használni, a katolikus egyház elhalna a szívekben. Azt mondanám, hogy legyen meg mindenkinek a maga szegénye, ahogy a Teológia legutóbbi számának egyik írása is figyelmeztetett. Sajnos Magyarországon sokkal több szegény van, semhogy mindenki tudna egyet vállalni. A szegények országává váltunk. De legalábbis annyit kell elérni, hogy az emberek rádöbbenjenek annak tudatára, hogy a Karitásznak, az intézménynek adott néhány forintból nem lehet megváltani az utat az örökkelvőségbe, az üdvösségre, hanem a szeretet konkrét gyakorlásában, az embertől-emberig terjedő, az én szegényemig elérő segítségben. Ez nem szükségképpen pénz, ez lehet betegápolás, öregek támogatása, az elhagyottak segítése, ilymódon jut kifejezésre az igazi szeretet-szolgálat. Hála Istennek vannak ilyen kezdeményezések az egyházközségekben, a plébániákon. Ha a szeretet-szolgálatnak ez a formája tudatosul és elmélyül a hazai keresztényekben — elsősorban magunkra, katolikusokra gondolok — akkor bízom a jövőben.

F.: Köszönöm a beszélgetést.

A PORNOGRÁFIA ELLEN

Az Országos Lelkipásztori Intézet kiadásában megjelenő katolikus ifjúsági lap, az „IGEN”, tiltakozó aláírásgyűjtő akcióit szervezett a pornográfia és az erőszak kultusz terjedése ellen. Az akcióra szóló felhívásban az Országgyűléstől olyan törvény megalkotását követelik, amely „megtiltja a pornográf és az erőszak kultusz hirdető termékek (könyvek, újságok, filmek, plakátok stb.) reklámozását és nyilvános terjesztését. Ilyen árucikkek csak zárt csomagolásban, postai úton legyenek forgalmazhatók” — olvasható az „Igen” felhívásában. Meglehetősen rövid idő alatt 86 ezer aláírás gyűlt össze a tiltakozó iratnak, amelyet — egy törvénymódosító tervezettel együtt a Várszegi Asztrik püspök vezetett küldöttség nyújtotta át Fodor Istvánnak, az Országgyűlés megbízott elnökének.

BESZÉDES SZÁMOK

A Szovjetunióba bekebelezett Kárpátalján közel 60 ezer a magyar katolikusok száma. Ez az összlakosság 15 %-ának felel meg. Az egyház helyzetére jellemző, hogy a meglévő 40 római katolikus templomnak csupán 8 papja van és valamennyi már 70 év körüli.

Hírek — események

Vaclav Havel, csehszlovák államelnök meghívta II. János Pál pápát csehszlovákiai látogatásra. „Boldog lennék — mondotta Havel — ha II. János Pál pápa még a szabad választások előtt meglátogatná országunkat, akkor is ha csak egy napra jönne”. Havel reméli, hogy rövid időn belül helyreállítja Csehszlovákia normális kapcsolatait a Szentszékekkel.

*

Katolikus lapok és folyóiratok szerkesztői november 14-én megbeszélést tartottak Budapesten, amelyen Lukács László, a püspöki kar Tömegkommunikációs Irodájának vezetője elnökölt. A hazai sajtó képviselői mellett jelen voltak a külföldi magyar nyelvű katolikus lapok: így a Szolgálat, a Mérleg, A Szív, az Életünk, az UKI sajtószolgálat képviselői, valamint a Vatikáni Rádió magyar adásainak szerkesztője. A résztvevők elhatározták, hogy az UCIP, a „Katolikus Sajtó Nemzetközi Szövetsége” keretében létrehozzák a Magyar Katolikus Újságírók Szervezetét.

*

A Népszabadság január 17-i száma hír-rovatának első híre beszámol az esztergomi városi tanács végrehajtó bizottságának döntéséről: Mindszenty bíboros, a megburcolt főpap emlékét a székesegyház előtt téren örökítik meg.

*

A kínai fővárosban 1949 óta első ízben volt újra papszentelés. Az egyházi rend szentségét Fu Tieshán pekingi érsek hat személynek szolgáltatta ki 400 hívő jelenlétében. A pápai évkönyv szerint a pekingi érsekség területén 14 pap, 60 apáca és 40 ezer katolikus hívő él.

*

Róma mellett rövidesen új rádióállomást helyeznek üzembe, amely Kelet-Európa számára közvetít vallásos adásokat.

GYÚJTÁS ERDÉLYNEK!

A Magyarországra menekült és Erdélyben élő magyar testvéreink megsegítésére gyűjtést tartunk, amelyet a nemzetközileg ismert egyházi szervezet, a P. Werenfried van Straaten („Speckpater“) segélyszervezete közvetlenül juttat el a rászorulókhöz. Az adományokat egész Európából a következő csekk számlára kérjük befizetni: **Kirche in Not — Ostpriesterhilfe Deutschland e.V. — Ungarnhilfe-Deutschland**, — Postgiroamt München, Konto-Nr.: 3481-809, BLZ 700 100 80.

Az „Ungarnhilfe-Siebenbürgen“ megjelölés feltétlenül szükséges, így nem lehet a befizetett összeget más célra felhasználni!

APRÓHIRDETESEK

Az Erdélyi Katolikus Egyház részére sürgősen keresünk nyomdagépet. Adományelisméré szelvényt („Spenden-Quittung“-ot) kérésre adunk. Dr. Deák, ☎ (0 89) 7 69 55 55.

Diplomás, 40 éves dolgozó nő, idő hiányában ezúton keresi hozzáillő, nemdohányzó férfi ismeretségét. „Közös út“ jellegre a kiadóba.

Sportos hölgyeket és férfiakat keresünk kuglizáshoz. ☎ (0 89) 76 36 10 (München).

ELETTÁRS választás, pszichómódszertani adattárás és összehozás 15 éves tapasztalatok alapján. Garantáltan kiszabadul egyhamar az emigránsok becézett szeparáltság bajából, ha ír nekem azonnal. ÚJ TÁRSKERESŐ IRODA nyílt meg nyugaton Európában. Írja meg adatait: kora, magassága, súlya, képzettsége, kívánalmait, fényképet küldjön. Díjazásom a legalacsonyabb! Tájékoztatót küldök. Bizalma sikere alapja. „Társat adó iroda“ jellegre a kiadóba.

Keresem azokat, akik Wohl Györgyöt, ill. 1933 után Várkonyi Györgyöt ismerték Cserekenről, illetve Nagykőrösről 1962-ig és németesítési kérdésben tanúként segítenének, jelentkezzenek: 4797 Schlangen, Kellner Str. 23 levélben.

Pallesson (Jugoszlávia) nagy összkomfortos családi sarokház 7 szoba, 2 fürdőszoba, 2 konyha, márványlépcső, telefon stb. 700 m² kerített eladó. Erdeklődni NSZK telefon (022 02) 5 42 05, vagy (022 36) 6 16 31, vagy „Palics“ jellegre a kiadóba.

Magasan kvalifikált, gyengeáramú villamosmérnök (M.Sc.E.E.) 10 éves szakmai gyakorlattal, angol nyelvtudással pár évre nyugati munkalehetőséget keres. Cím: Lacz Gyula, H-1224 Budapest, VI. utca 21 a.

A világhírű BÉRES cseppek megrendelhetők, vagy előjegyezhetők. Ára: 10.— DM üvegenként + portó. Tel.: (02 41) 7 56 49 18—22 óráig.

Velencei-tónál üdülési részen nyaralóház eladó. 3 szoba, hall, konyha, fürdőszoba, WC, 80 m² összterület, kb. 60 m² padlástér beépíthető, pince + 10 m² terasz, 1200m² telek. Kétéves köépület, télen-nyáron lakható, bekerítve teraszosan telek parkosítva, gyümölcsfa és szőlőlugassal teleépítve. Víz, villany, kanalizálva, kövesúttal. Leveleket „Velence“ jellegre a kiadóba.

38 évesen, 2 gyerekkel sajnos egyedül maradtam. Határok korlátok nélkül keresek valakit, aki minket családjának tekintene. „Társam, kezem nyújtom néked“ jellegre a kiadóba.

70-es, gyengén látó nyugdíjas műszerész, rendezett anyagiakkal társat keres házasság céljából. Jellege: „München környéke“.

NSZK-ban élő, 46 éves, 160 cm, 57 kg, független, házias, jóméglelésű nemdohányzó hölgy, szereti a zenét, a táncot, a természetet, szeretet megismerkedni, jóméglelésű férfival, aki a szeretetet viszonzni tudná. Kalandorkor, külföldiek kíméljenek. Stuttgart környékiek levelet várom. „Öszinteség“ jellegre a kiadóba.

Jóméglelésű, NSZK-ban élő, 38 éves, komoly, nemdohányzó, sportot, utazást kedvelő férfi várja melegsívű hölgyek fényképes leveleit. Jellege: „Szeretet“.

Nemzetközi társkeresés! Bemutatókzói levélhez kérjük mellékelje fotóját. Schweiz, 6020 Emmenbrücke, Postfach 1226.

Egyedülálló, 58 éves özvegyember vagyok. Hozzám illő jószívű hölgy ismeretségi keresem házasság céljából. Jellege: „Ne gondold, hogy az a tavasz“.

Házasságkövetítő iroda családi okok miatt eladói! Jellege: „Biztos megélhetés“.

Budapesti, 37 éves elvált nő, 160/54, barnahajú, megismerkedne korban hozzáillő férfival. „Lehetnének együtt“ jellegre a kiadóba.

Szoba Londonban, olcsón reggelivel vagy anélkül, úgyszintén két hálószobás nyaraló kiadó egész éven át az essexi tengerparton. „Anglia“ jellegre a kiadóhivatalba.

JOGOSÍTVÁNY! TANFOLYAM ÉS VIZSGA MAGYARUL.

Gyors, alapos, eredményes! Oktató: Farkas Béla. Cím: Fahrshule Schechinger, Lindwurmsstr. 60, 8000 München 2. ☎ 77 66 82, 15.00—19.00 óráig.

ORGONÁS MIHÁLY fogorvosnak (Temesvár—Stuttgart)

70. születésnapjára szeretettel gratulálnak gyermekei, unokái, barátai és a stuttgarti katolikus magyar misszió.

Ilyen volt a „Kárpátalja“ téli tábor

Az időjárás jelentések ugyan nem jeleztek havat, de hát ahogy ez már szokás, mindenki bizott a havas téli táborban! S lám, amikor a nagy busz Achenkirchbe ért, köröskörül havas táj, havas csúcsok fogadtak bennünket. December 26-án már déltől kezdve hangos volt az öreg Hotel Scholastika. Csakhamar íródtak a névsorok, mindenki megtudta, merre van a szobája, kívül fog tíz napig együtt lakni. Kívánságoknak megfelelően a barátnők, barátok összekerültek s megkezdődtek a mesék: kívül mi történt a nyáron, ki honnan jött, kinek mik a tervei? A tábor parancsnoka, Lajosbá és családja már előző nap megérkezett Zürichből, így ő fogadta az érkezőket. A tábornyitói istentiszteletet Fejős Ottó németországi főlelkész tartotta.

Idén a legnagyobb örömet a magyarországiak okozták. Az első téli tábor, ahová otthonról: Budapest, Pécs, Pannonhalma, Visegrád, Nemesgulács, Gyöngyös, Dunabogdány, Veszprém csapataiból jöttek közénk cserkészek és fiatal vezetők, megtapasztalni, milyen is egy európai téli tábor. A résztvevők nagyrésze egyébként ismerte egymást a nyári, a húsvéti, vagy az előző téli táborokból. A sielés a tudásnak és a kornak megfelelő csoportokban történt Arató Laci, Dóri Arpi és Kulcsár Zsolt sioktatók vezetése mellett. Mint mindig, ezúttal is a lánycserkészek voltak többségben, őket Larroude Söfi, Piller Emese és Bruckner Emese irányította, míg a legkisebbek vidám hadát Rottár Magdi néni tartotta kordában. A tábor létszáma a kezdetén 157 fő volt, december 31-én már 175. Magyarországról 24-en, a tengerentúlról 7-en jöttek.

A nappali sielés után, esténként munkacsoportok működtek: tánc, ének, faragás tanulás. Sok új és hasznos ismeretet kaptunk a pesti Birinyi-házaspár népzene- és gyöngyűző tudományából. A fölük tanult és maguk gyártotta sípok, furulyák ma bizony odahaza boldogítják a családi otthont a szülők örömére.

December 28-án dr. Skultéty Csaba, a KMÉM elnöke tartott egész estét betöltő előadást Kárpátaljáról, az ott élő magyar kisebbség életéről, szenvedéséről és jövőjéről. Előadása élmény maradt a nagyobbak számára is. Táborunk papjai: Kozma György atya Münchenből, Molnár Ottó Párizsból és Nemesgulács fiatal plébánosa, Nagy Károly, lelkiekben segítettek „építeni“. A szilveszteri hálaadást az achenkirchi ősi szilomban tartottuk. Ünnepi beszédet nagytisztelű Péter Iván, berni lelelkész mondott, a szertartást Kozma atya

vezette. A hálaadást követő vidám szilveszterezést a fiatalok rendezték, a műsort Arató Laci állította össze.

Éjféle harangszóra a hotel előtti téren gyülekeztünk, ahol a „torony-beszédet“ Gyurkabá tartotta, megemlékezve a magyarországi cserkészetéről, Erdély sokat szenvedett népéről, Temesvár, Arad új vértanúiról. A táborlakók és a cserkészsülők megilletődve hallgatták Nagy Alajos szavát és Konthur Mária megemlékezését. Aztán megkezdődött a tűzijáték s egymásra köszöntöttük a reménytelen Újesztendő!

A cserkészsülők küldöttsége ezen az estén adta át Gyurkabának az „Arany cserkészsülőt a gyémántokkal“, — így köszöntve rá a 70 évet — eddigi munkájának elismeréséért.

Január 3-án megtartottuk a hagyományos farsangi estét, ahol ismét a fiatalok remekeltek változatos, mókás műsorokkal. A róverek esti partyt és kirándulást is szerveztek.

A búcsúzás mindig szomorú. A mostani, sorrendben 18. téli tábor nagy családja is meghatódva vett búcsút egymástól és a Háromkirályok miséje után, fájó szívvel, de szép emlékekkel kelt útnak. Mint ezt ilyenkor szokás mondani: „Ez volt a legjobb téli tábor!“ **Szürke mormota**

ÚJ KATOLIKUS LAP ERDÉLYNEK

Az erdélyi (romániai) katolikusok számára magyarnyelvű egyházi lap jelenik meg tízezer példányban, — közölte a sajtóval P. Werenfried van Straaten, a „Kirche in Not“ nevű katolikus segélyszervezet alapítója. A lap előállításához szükséges papírt, valamint modern író- és fénymásoló gépeket is eljuttatták Erdélybe. Werenfried páter december 26-tól 30-ig tartózkodott Romániában, ahol görög-katolikus püspökökkel is megbeszélést folytatott és kijelentette: a „Kirche in Not“ a görög-katolikus egyháznak is kész segítséget nyújtani. Ismeretes, hogy a román kormány („A Nemzetmentő Front Tanácsa“ január 3-án a 41 éven át betiltott, föld alá kényszerített görög-katolikus egyház szabadságát visszaállította. A bukaresti ortodox pátriárka, Teoktisztt ígéretet tett arra, hogy a görög-katolikus egyház visszakapja elkobzott egyházi vagyont.

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Linz: Halottunk: Bozókai Mária testvérünk 82 éves korában december 1-én elhunyt. A St. Barbara temetőben temették. Életében a szeretetnek egészen mély kapcsolata fűzte őt fiához, lányához és unokáihoz. Ez tette nehezé a búcsúzást, de éppen ez a szeretet biztosítja, hogy ennek a finomlelkű honfitársnőnek a példája a halála után is világít hozzátartozóinak életútján.

NÉMETORSZÁG

Köln: Keresztelés: Ismét gyarapodott egyházközségünk, Duna Péter Ferenc, december 23-án bensőséges keretek között elnyerte a szentkeresztiséget. Növekedjen egészségesen, Isten- és emberszeretben mindannyiunk javára.

Halottaink: Kiss Mária, Eitorf-i lakos, 42 éves korában tragikus körülmények között életét vesztette. (1989. dec. 5/dec. 12). **Kovács Cornél,** kölni lakos, 57 éves korában tragikus hirtelenséggel elhunyt. (1989. dec. 17/dec. 28) Köln. — Adj, Uram, örök nyugalommal nekik és szent jelenlétteddel vigasztald kedves hozzátartozóikat.

München: A keresztiség szentségében részesültek: Raab Péter, R. Günther és R. Krisztina fia, december 10-én. — **Topán Esther,** T. András és Horváth Borbála lánya, december 18-án. — **Hau Barbara,** H. Péter és H. Anita lánya, december 26-án. **Házasságot kötöttek: Hau Péter és Halász Anita,** december 26-án.

SVÁJC

Genf: A keresztiség szentségében Isten kegyelmi gyermeke és az Anyaszentegyház tagja lett Bankó Beatrix Erzsébet november 16-án, a St. Boniface templomban. A gyermek neveléséhez sok örömet és türelmet kívánunk az édesanyának, a kicsikének azt, hogy „korban és bölcsességben“

növekedjék Isten és az emberek előtt, teljék mindenkinek kedve benne.

Genf: Az örök hazába költözött: Nagy Kálmán, 70 évesen, nov. 10-én. Sok lelki-erőt kapott a jó Istentől hosszas, súlyos betegségének elviseléséhez, csak így tudta nehéz keresztjét hordozni. Élő hittel fogadta a betegek szentségét. Próbára tétetett és hűséges maradt hitéhez, Isten iránti szeretetéhez, a fájdalom Édesanya, az Isten-anya tiszteletéhez. Hisszük azt, hogy az élők és holtak Istene befogadta őt az örök hajlékba hűségének jutalmául. A hátramaradottaknak sok lelki vigasz kívánunk. **Prohászka püspökünk** szavai erősítsék őket: „míg élt, nálunk volt az Istené, most hogy elment, Istennél a miénk“.

Genfben, dec. 6-án váratlan és hirtelen halállal költözött el az élők sorából 52 éves korában **Emődy József,** aki 17 évvel ezelőtt érkezett Svájcba. Azóta majdnem mindig egy helyen dolgozva, becsületes munkájával, jóakarattal kiérdemelte munkatársainak tiszteletét és megbecsülését, minek jele az, hogy nem-svájciak nagyon sokan vettek részt temetésén, akikkel beszélgetve csak a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoztak az elköltözötttel kapcsolatban. Magyarok is aránylag szép számmal voltak jelen. Az irgalmas Isten adjon neki örök nyugalommal, a hozzátartozóknak pedig lelki erőt.

Lausanne-ban, dec. 3-án, 83 éves korában a jó Isten magához szólította **Wertheimer Madeleine-t,** akiben magyar szív és magyar lélek lakozott, habár nem volt magyar eredetű. Tisztelte és becsülte a magyar közösséget, gyenge egészsége mellett gyakrabban vett részt annak életében, s főképpen a magyarnyelvű szentmisén, ami sok magyarnak példaadó útmutatás. A francia-svájci Magy. Kat. Misszióhoz való ragaszkodását az élők és holtak Istene jutalmazza meg örök békecséggel.

Látogatás a hamburgi Magyar Misszióánál

A magyar lelki pasztorációnak egyik legkülönösebb problémáját abban látom — tűnődik Czódor atya 45 éves nyugat-németországi papi ténykedésére és tapasztalataira visszaemlékezve —, hogy az én területemen élő magyarok tulajdonképpen nincsenek egymással élő, eleven kapcsolatban, nem ápolnak szélesebb értelemben vett barátságát egymással és a közösségen belül. Ha pedig eljönnek szentmisére vagy más ünnepekre — (mert hiszen nekünk, külföldön élő magyaroknak a szentmise is ünnepség számba megy) az sem fejleszti ki ezt a különös kapcsolatot, mert egymással az emberek nem nagyon beszélnek, sokan csak megérkeznek a mise vagy az aktuális esemény kezdetére s annak végén már el is távoznak. Látható a nagyobb létszámú összejövetelnél, kik tartoznak össze és kik azok, akik elszigeteltek. Az egymással kapcsolatot tartó baráti körök még a templomban is közel ülnek egymáshoz, arról nem beszélve, hogy a rendezvények alkalmával már előre asztalt foglalnak maguknak és azt körülülve társalogják, nevetgélnek végig az egész együttlétet. Saját zártóságuk egyben fal is, ami megakadályozza, hogy mások közelebb kerülhessenek, vagy azt, hogy ők mások körébe belépessenek. Természetesen nem kifogásolom a baráti köröket. Közösségünk legszilárdabb oszlopai ők, s amikor aktivitásra van szükség valamiképp, ők mozdulnak meg a hívó szóra először. Szomorú vagyok inkább — mondja Czódor István atya —, hogy mennyire gyorsan alakult ki nálunk magyaroknál ez a sajátos állapot.

— Gondolom összefügg az emberek anyagi gyarapodásával is ez a magatartás? —

A kérdésre István atya igennel válaszol. Amíg rászorultabb, rosszabb körülmények között küzdöttek a mindennapiért honfitársaink, jobban közeledtek egymáshoz. Most új kapcsolatok talán csak az ifjúság tagjai között fejlődnek ki. Ez az elzárkózás egymás elől, ez a már szinte idegenségnek is nevezhető légkör megakadályozza azt, hogy az éppen ezen a területen élő, meglehetősen szétszórtan élő magyarok egyre inkább összeolvadjanak, és bizonyos magyar öntudatot fejlesszenek ki vagy elevenítsenek föl újra. Ugyanis „ha kimondjuk — ha nem“, azok, akiket idevetett a honi történelem szerencsétlen alakulása vagy a jobb megélhetés vágya, sorsközösségbeli társai egymásnak. A sorsközösségnek pedig képviselnie kell a népet, a nyelvet és a hitet. Nem elég Krisztus bölcsességének elfogadása, magunknak is meg kell fogalmaznunk a saját tanulságainkat és új formákat, új módokat találva, meg kell indulnunk ismét egymás felé. A magyarok sajnos azonban hihetetlenül individualisták. Összefogó erőt ázalt, hogy magyarok, nem éreznek vagy legalábbis nem olyan átéléssel, öntudattal, mint pl. az oroszok, az örmények vagy a Nyugaton dolgozó törökök. Biztató viszont, hogy azok az emberek, akiket sikerült vallási alapon összehozni és a plébánia segítségével összekapcsolni, ezután már saját maguktól is törekedni kezdenek a közösségi szellem megőrzésére. A hívek együttartozásuk tudatával sokkal szolidárisabbak lesznek, aktivitásuk megnő, és mindez igen-igen pozitívan hat vissza hétköznapjainkra is. Ápolni, építeni, erősíteni a krisztusi tanításokkal áthatott sorsközösséget csak tettekkel és példákkal lehet. S ez nemcsak itt igaz: Nyugat-Németországban. Igaz ez odahaza is, ahol az ateizmus és az államhatalom hiába fogtak össze a maguk elképzelte közösségek létrehozására, igazán maradánonak az bizonyult, ami öröme szolgált a testnek, de megnyugvást jelentett a léleknek. Krisztusban, Krisztus által.

Szép Zoltán

EGY MONDATBAN

● Moszkvai lapjelentések szerint ismét fel akarják építeni a Szent Megváltó bazilikát, amely az orosz főváros legnagyobb temploma volt, de 1931-ben Sztálin parancsára felrobbantották.

● Kelet-Európa történetében első ízben fordult elő, hogy Mazowiecki lengyel miniszterelnök személyében, egy kommunista ország kormányfőjének első külföldi útja nem Moszkvába, hanem a pápához vezetett.

Mielőtt valahol pénzt befektetne,
investáljon először egy objektív,
szakzerű és diszkrét tanácsadába!!!

- * Hogyan tudnám céltudatosan a vagyonomat felépíteni?
- * Nehezen megoldozott pénzéért 15%-os évi kamat.
- * Szeretne aranyat legalisan 30%-kal olcsóbban vásárolni?
- * Házépítés? De hogyan?

Irodánk segít problémáinak megoldásában! Hívjon fel bennünket!

KONRAD, ☎ (052 41) 5 90 31
10.00—12.00 és 14.00—16.00 óra között.

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

Inh.: O. Bayer

Kreitmayrstr. 26 - 8000 München 2
Telefon: (089) 1 29 63 93 és 4 30 44 98

NYITVATARTÁSI IDŐ:
esütörtökön és pénteken 8.30—18.00 óráig,
szombaton 9.00—13.00 óráig.

Somlói juhfark	8.90
Balaton olaszrizling	1 liter 5.70
Balaton kékfrankos	1 liter 5.70
Debrői hárslevelű	6.80
Badaacsonyi kéknylelű	7.20
Badaacsonyi szürkebarát	7.30
Soproni kékfrankos	6.80
Villányi burgundi	7.30
Csopaki rizling	6.80
Zöldszilváni	7.30
Tokaji aszú 4 puttonos	14.50
Tokaji aszú 3 puttonos	12.50
Tokaji szamorodni	10.50
Vilmos körtepalinka	24.50
Kecskeméti barackpalinka	27.—
Cseresznye palinka	24.50
Kosher szilvapalinka	32.—
Beverage Bitters (Unicum)	0.5 liter 16.—
Pick szalámi	1 kg 27.—
Csabai	1 kg 25.—
Gyulai	1 kg 23.—
Házi kolbász	1 kg 19.—
Disznósajt	1 kg 12.50
Véres májas hurka	1 kg 12.50
Tarhonya, koktatésztá	1/2 kg 3.80
Paprika káposztával	0.7 liter 4.90
Paprika káposztával	2 liter 10.50

**MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK
NAGY VÁLASZTEKKBAN.**

oleső áron raktárról. Kérje árlistánkat.
JOSEF UDVARHELYI ☎ (0911) 35 79 21
Virchowstr. 45. D-3500 Nürnberg 10

„INSTITUT MADELEINE”

Őn talán nem magányos, de ismerősei között bizonyára akad, aki az. Kérjük, adja át címünket bizalommal! Társkeresés, házasság — teljes diszkreációval! — Kérje díjtalan tájékoztatónkat! Grünwalder Str. 22, D-8000 München 90. ☎ (089) 69 58 88.

RUPP LÁSZLÓ hites törvényes fordító, vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarra. Goethestr. 32, 8000 München 2.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT, STILUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL.

Fényképes magyar levelezési társaság keres korhatár nélküli tagokat házasság, társasutazás céljából. Kérem írjon az alábbi címre és kérjen részletes felvilágosítást. Dobor Eteleka, Frejs väg 10, S-145 71 Norsborg.

HARGITA PANZIÓ

BÉCSBEN a Mariahilferstr.-Andreassgasse sarkán. Székely faragott bútor berendezéssel várja Önt egy családias hangulat. Szobafoglalás telefonon: 0043 / 222 / 96 19 28 és 932 85 64. A-1070 Wien Andreassgasse 1/8.

ÉRTÉKES AJÁNDÉK!

Padányi Viktor:
Történelmi tanulmányok 12.— \$
Májusi fagy 10.— \$
A nagy tragédia I-II. színtézis 22.— \$
dr. Szilvay Gyula: A magyar és testvérnépek őstörténete 12.50 \$
Ferdinánd Mihály: Ellenszegülők (Apám és 3 nemzedéke) 14.— \$
Fábián József: Budapest a Duna gyöngye 9.— \$
Baráthosy—Balogh Benedek: Sumérok-Szittyák-Ósturanok 8.— \$
Füry Lajos: A bécsi színjáték történelmi regény trilogia 22.— \$
Szilvay Zoltán: Még ég a láng — korrajz 12.— \$
Nyíró József: Néma küzdelem 16.— \$
Megrendelhetők: **DR. FABÓ LÁSZLÓ**
22 Hancock Str., San Francisco, CA 94114, USA.

RÁTH MÁRTA, hites fordító,

magyar-német és német-magyar fordításokat vállal. St.-Veit-Str. 6
8000 München 80, ☎ (089) 436 23 50.

DIÓSZEGHY TIBOR, hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar, Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. Daimlerstr. 249, D-4040 Neuss. Telefon: (021 01) 54 13 17.

DICSŐSÉG 1956 HŐSEINEK!

„Magyarország lángokban” Videofilm, 69.— DM + portó. **ADÁMFI-Video.** Postfach 29, D-5100 Aachen.

Több mint 100 magyar filmvideo.
Telefon: (02 41) 17 33 55.

LAKÁS MAGYARORSZÁGON!

Hazatelepülőknek, nyugdíjasoknak, üzletembereknek.
Vezérképviselő Európára és Afrikára (kivéve NSZK):
**INTERCOMP, Postfach 430,
CH-1211 Genève 1, ☎ (22) 32 39 37**

Fejős Ottó: MEGKÖVESEDEK (1984) és ÁTTETSZŐ FÉNY (1986) című verses kötetei kaphatók az Életünk kiadóhivatalában, kötetenként 21.— DM árrban.

BÉLYEGGYŰJTŐK!

Minden magyar bélyegyet hiányjegyzék alapján szállítunk!
— Kérje ajánlatunkat!
— Specialitások: Levelek - Ritkaságok.
- Zeppelinrepülések. - Tévnyomatok.
- Különlegességek állandó vétele és eladása.
Kérje díjtalan készletjegyzékünket.
TALAS & PARTNER AG
Rosenbergstr. 70, CH-9001 St. Gallen

FIGYELEM! FIGYELEM!

TELEFONSZÁM VÁLTOZÁS!
A müncheni magyar föllelkészesség és az Életünk új hívószáma:
(089) 9 82 80 52.
A Cserkészbarátok Egyesülete (Főtisztelendő Köllej György) csak a (089) 9 82 80 53 hívószámon érhető el.
A Müncheni Magyar Katolikus Misszió hívószámai maradnak:
(089) 98 26 37 - 38.

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek

Mindszenty József: Hirdettem az Igét (1944—1975). — 300 oldal, vászonkötésben \$ 10.— DM 20.—
Mindszenty Okmánytár: Mindszenty harca. 320 old. \$ 8.— DM 15.—
Mindszenty József: Esztergom a Primások városa. 135 oldal. \$ 8.— DM 15.—
Vecsey József: Emlékezés Mindszenty bíboros édesanyjára. 255 oldal. \$ 8.— DM 15.—
Mindszenty Dokumentation: Ungarns Kirche im Kampf (II). 335 oldal. \$ 8.— DM 15.—
Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebkönyv. \$ 4.— DM 6.—
Az irodalom világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztrációval, kb. 300 oldal, vászonkötésben \$ 10.— DM 20.—
Szállítással + portókölttség.

Megrendelhető:

az **ÉLETÜNK** kiadóhivatalánál
**Oberführinger Str. 40
D-8000 München 81 W. Germany**

M. SZERDAY - Metropolitan Buchhandlung

KÖNYV ÉS HANGLEMEZ Sfr.
M. Mitchel: Elfújta a szél, I-II. köt. 80.—
Harsányi: Magyar rapszódia 69.—
P. Howard (Rejtő): Vesztegzár a Grand hotelben, + A szőke ciklon 30.—
Ady Endre összes versei I-II. köt. 56.—
Anatole France: Thaisz. + Az istenek szomjaznak 30.—
Gulácsi Irén: Fekete völgyek 37.—
Galgóczy Erzsébet: Kettősünnep 34.—
Cronin: Réztábla a kapu alatt 39.—
Hamman B.: Erzsébet királyné 44.—
Csurka István: Hamis tanú 15.—
László Gyula: A honfoglaló magyar nép élete 62.—
és még sok ezer könyv és hangleméz kapható! * Kérje katalógusunkat!
(Antikvár könyvek is kaphatók!)

M. SZERDAY - Metropolitan Buchhandlung
Teichweg 16, CH-4142 Münchenstein-Schw.
☎ 061/46 59 02. Külföldről: 0041/61 46 59 02

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az **ÉLETÜNK** előfizethető terjesztőnkél:
Joseph DANI, Huntview Dr., NW., Calgary, Alta. T2K 5E4, Canada.
A címére küldött csekken feltüntetendő:
„Életünk”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe, küldeni a csekkeket. Itt egyenkénti beváltásnál a 30 DM-ből 8.— DM-et levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 13.— US \$ + 10.— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből küldjük.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Oberführinger Str. 40.
D-8000 München 81
Telefon: (089) 9 82 80 52
Felelős Kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészesség
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.

Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge.
Oberführinger Str. 40
8000 München 81
Telefon: (089) 9 82 80 52

Chefredakteur: P. János Szőke.
Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.
Abonnement: DM 20.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 30.—
ELŐFIZETÉS:

Az Életünk a helyi magyar lelkesek terjesztik. ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!

Tengerentúli, vagy ahol nincs magyar lelkes, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

Előfizetési ár egy évre DM 20.— vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúli légitávval DM 30.—
Lapzárta minden hónap 15-én
Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.
Postgiroamt München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto
Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,
Konto-Nr. 145 857 - BLZ 700 202 70
Kath. Ung. Seelsorge „Életünk”.
Erscheint 1mal im Jahr.
Druck: Danubia Druckeri GmbH,
Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei. — A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

ELŐFIZETŐINK ÉS HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bankkontonkra, hanem postacsekkekre kérünk: Kath. Ungarn-Seelsorge München. — Sonderkonto, Postgiroamt München, Konto-Nr. 606 50 - 803.

HIRDESEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1986. november 1-től:
Apró-, házassági-, általános hirdetés ára soronként (kb. 40 betű) DM 5.—
Jelige portóval DM 5.—
Külön kívánságokat esetenként árazunk.
Üzleti hirdetések soronként DM 8.—
Nagybetűs (kétoros) sor DM 16.—
Keretben megkezdett 5 cm-enként DM 10.—
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Egymásután háromszori hirdetés esetén 10% kedvezmény.
Egymásután hatszori hirdetés esetén 20% kedvezmény.
Egy évi hirdetés esetén 25% kedvezmény.

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. — Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza.
Hivatalos órák a hirdetésekkel kapcsolatban: hétfőtől — péntekig, 10-00 — 15.00 óra között. Kérjük kedves olvasóinkat, hogy csak ezidőben érdeklődjenek telefonon.

• NEMZETŐR KÖNYVEK •

Gloria victis 1956—86, DM
3. kiadás, 156 oldal 20.—
Független Fórum — Szamizdat
antológia, 336 oldal 35.—
Szolzenyicin: Gulag szigetecsoport II
580 oldal 25.—
Makra Zoltán: Honvédelmi miniszterek
szolgálatában 24.—
Teilhard de Chardin: Tudomány és
Krisztus, 294 o., fele áron, portóval 12.—
— Az emberi energia, 250 oldal
fele áron, portóval 12.—
Megrendelhető a könyv árának egyidejű
bevitelével: Nemzetőr, Ferchenbachstr. 88,
D-8000 München 50, BRD címen.

Házzvetőnöt keresek hetenként 3-szor
4—4 órára Münchenbe, U-Bahn közelébe.
Telefon: (089) 7 69 28 53, 18.00 órától.

IKKA AJÁNDÉKSZOLGÁLAT MAGYARORSZÁGRA!

Az 1990. január 11-től érvényes ajándékautók árai:

Lada 1300 S	7.085.— DM	Skoda 120 L	6.255.— DM
Lada 1300 Combi	7.785.— DM	Polski Fiat 126 E	4.445.— DM
Lada Samara (2105)	7.925.— DM	Polski Fiat 1500	7.505.— DM
Lada 1500 L	8.615.— DM	Trabant Combi	2.975.— DM
Lada Niva terepjáró	10.975.— DM	Wartburg 1.3 S	7.285.— DM
Volga 2410	10.145.— DM	Wartburg Tourist	7.535.— DM

Az ajándékautók továbbra is vám- és adómentesek!

Kérje részletes tájékoztatónkat! Postafordultával megküldjük!

Befizetések: **MAGNUS GmbH „IKKA - Sonderkonto”**

Bad Vilbeler Volksbank, Konto - Nr. 10 4419 324, BLZ 518 613 25

**MAGNUS
G.M.B.H.**
INTERNATIONALE REPRÄSENTANZ

MAGNUS GmbH
6000 FRANKFURT / M. 56
Im Feldchen 35
Telefon (061 01) 4 77 12
TELEFAX (06101) 44680

ÚJÉVI KÖNYVAJÁNLATUNK!

BIBLIA, Ó- és Újszövetség DM
BALÁSSY: Apor Vilmos, a vértanú püspök 43.—
BLASKÓ: Történetek egy legendás kisfiúról 14.40.—
CRONIN: A mennyország kulcsa 15.50
DOMOKOS PÁL: Márton Áron, Erdély püspöke 15.60
FÖLDINDULÁS MAGYARORSZÁGON? A 31. Pax Romana Kongresszus 22.80
HAAG: Bibliai lexikon 13.20
KESZEI: Angyali merénylet. Versek 62.40
KÉPES BIBLIA, 2 kötetben 18.50
KÖLLEY: Értetek és miattatok 82.80
MÉCS: Arany gyapjú. Válogatott versek 11.90
MINDSZENTY: Emlékirataim 21.60
PATAKI: Magyar történelem 24.—
PÉCSI: Kules a muzsikához. Segédkönyv a lemezszorozathoz 10.—
SIK SÁNDOR: Válogatott költemények 9.60
P. SZŐKE JÁNOS: Márton Áron 15.60
ÚJ KATEKIZMUS. (A híres „holland katekizmus” magyarul) 24.—

A hazai és külföldi katolikus kiadványokat a leggyorsabban szállítja számlával a Katolikus Magyar Sajtó Munkaközösség, német rövidítéssel KUPA, Distelfinkweg 21, D-8000 München 60, ☎ (089) 8 11 14 24. Kérje új árjegyzékünket, és rendeljen kedve szerint! — Tisztelettel várjuk megrendelését.

...és bocsásd meg a mi vétkeinket,
miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek!
Máté 6,12

A BÉCSI MAGYAR LELKÉSZSÉG
melléklete az "ÉLETÜNK" - höz
1 9 9 0 február

A lelkészség vezetője: Hegyi György
1070 Wien, Döblergasse 2/I/30 b

T e l e f o n : 96 49 72

Az újság előfizetési díja melléklet-
tel: 180.-- Schilling. Befizethető:

Fremdsprachen Seelsorge Europa
P.S.K. Kto. Nr.d.Bank 4092.447
P.S.K. Kto. Nr.Giro Kto.Nr. 207.316

A lelkészség fogadóórái: hétfő, kedd,
csütörtök, péntek délelőtt 9-13 h-ig,
s z e r d á n pedig 12 18 h - ig.

.....

Gondolatok a lelkészség felépítéséről Bécsben!

Tevékeny egyháztagnak általában azokat tartjuk, akik a plébánia össze-
jövetelein kiveszik a részüket annak munkájából, akár úgy, hogy koordi-
nálják bizonyos megmozdulásokat, jelen vannak és részt kérnek a rendez-
vények lefolyásában, gondoskodnak arról, hogy a külső események szerve-
zettek legyenek.

A kérdés sok magyar léleekben felmerül: hová akarunk eljutni a plébánia
keretében? Honnan merítjük elgondolásainkat / ha vannak/ ifjúkori emlé-
kekből avagy készen kapott irányjelzők után megyünk?

Kérdések ezek, amelyeket a magyar lelkészség körülményei is felvetnek.
Korábban erről alig volt szó, hiszen oly megoldottnak tűnt minden. A
vallást nyugodtan hirdették; a hitet nem bolygatták; állandó megszokott
életritmus jellemezte a vallásos életet. Azonkívül minden dolgok fele-
lőssége a papoknál volt: Mit, mikor, hogyan, miért, hová?

Ma a városokban ugyan zsufoltan élnek az emberek, elég közel egymáshoz
és mégis távol. Ebben az együttélésben mindenki a saját útját járja. A
régii összetartó ritmus szétesett, a változatok sokasága kínálja magát
és azt követik is. S ebben a sokféleségben nekünk Bécsben élő vallásos,
katolikus magyaroknak meg kell találunk egymást, helyt is kell állnunk,
meg kell/ene/ határozni utunkat, amelyen járnunk kell. Hiszen mindannyi-
an /hívek-papok/ együtt hordjuk a ránk nehezedő terheket. Együtt mégis
könnyebb megtalálni hol szorít a cipő, mit lehet és kell másként csele-
kedni. Sokan ségyent éreznek, ha kérdésekbe beleszólnak és ötleteket
adnak, vagy hiányosságot észlelnek; pedig több szem többet lát - minden-
kinek szól.

Mint plébánia folyvást felhívást kapunk, hogy fejlesszük és alkalmazzuk
a Jézusi programot.

Olvassuk csak el a Luk. 4, 16-22 szövegrészt és tegyük fel a következő
kérdéseket:

- A mi helyzetünkben kik a szegények, a foglyok, a vakok az elnyomottak?
- Kik azok, akikkel nehézségeim vannak?
- Hogyan tudnánk segíteni, kibővíteni a ránk is váró feladatokat?
- Milyen holt pontokat találunk saját magunkban és a plébániai életben?
- Látjuk-e a különbséget, amit szeretnénk és amit valójában cselekszünk?

Jézus programja nekünk is utat mutat, egy irányt ad, amely ugyan messzi-
nek látszik, de ez csak arra serkent minket, hogy tegyünk többet egyhá-
zunkban Isten szándékai szerint embertársainkért.

.....

Februári számunkban csekket mellékelünk és kérjük kedves híveinket, hü-
séges olvasóinkat fizessenek elő az Életünk újságunkra. Ezzel is tanú-

ságot tesznek összetartozásunkról, jószándékunkról, érdeklődésünkről a külföldön élő magyarság egybetartozásáról.....

Itt mondok köszönetet a sokféle segítségért, amit nyújtottak a bécsi, az ausztriai magyarok, az egyházközségnek, a szülőhazában élőknek vagy az erdélyieknek, a szükségben lévőknek. Kívánom, hogy azt a segítőkészséget őrizzék is meg szívükben és szükség esetén cselekedeteikben mutassák meg a jövőben is.

Február második vasárnapja után megkezdjük a bérnálási oktatásokat. Kérjük jelentkezzenek mindazok, akik részesedni óhajtanak a bérnálás szentségében. Életkor ne legyen se akadály, se szégyen! Ugyancsak vannak olyanok, akik elsőállozásra készülnek. Az ő jelentkezésüket is várjuk.

M A G Y A R S Z E N T M I S É K vasár-s napokon:

I. Singerstrasse 7	Hegyi György	11 h
IX. Pazmaneum, szombaton	Valentiny Géza, prelátus	18.30 h
Traiskirchen, tábor	Bolla Jenő, febr. 11, 18, 25	10 h
Traiskirchen pléb. templ.	Bolla Jenő, febr. 4	
Mödling	Bolla Jenő, febr. 4, 11, 18, 25	16 h
Kaiser-Ebersdorf	Bolla Jenő, febr. 3, 17,	16 h

Keresztény életünkhöz hozzátartozik az ima! Az ima nagyhatalom - vallják a szentek!

A medjugorjei jelenésekben is kéri a Szüzanya:..! "minden család térjen meg. A szülők és gyermekek imádkozzanak együtt naponta, napról-napra. Égi anyátok kész segíteni mindnyájatoknak! Imádkozzatok mindenért, amit ebben az évben /1989/ kaptatok!"

Március 6-16 között szentföldi zarándoklat indul bécsi szervezéssel. Felvilágosításért az érdeklődők forduljanak a lelkészhez. 96 49 72.

A bécsi magyar lelkészség Fatima-Lourdes zarándoklatot szervez, autóbusszal 1990 május 5-19 között. Érdeklődők forduljanak felvilágosításért a lelkészhez. 96 49 72 sz. telefonon.

Január 27-én részesült a kereszttség szentségében ELEONORA, Mozsár József és Horváth Erzsébet 1989 december 20-án született leánya. Isten áldása kísérje az újszülöttet!

Február 18-án, délután 4 órától farsangi összejevetelt tartunk 7., Döblergasse 2/3ob alatt. Szívesen látunk minden érdeklődőt. Előtte rövid előadás.

Hallgató
Néző
Számítájdonos
Károsult
Birtokos
Kereső
Nyugdíjas
Eldő
Utód
Alkalmazott
Vannak néhányan, akik embernek is tartanak. /Franz Hohler/

Nemodhányzó
Jogalany
Adófizető
Állampolgár
Résztevő
Címzett
Feladó
Vásárló
Bérlő
Gyalogos
Autóvezető
Utas
Olvasó

MI MINDEN VAGYOK?

Für den Inhalt verantwortlich: György Hegyi, 1070 Wien, Döblergasse 2.